

Free

వెన్నెల - 3

తెలుగు వాచకం

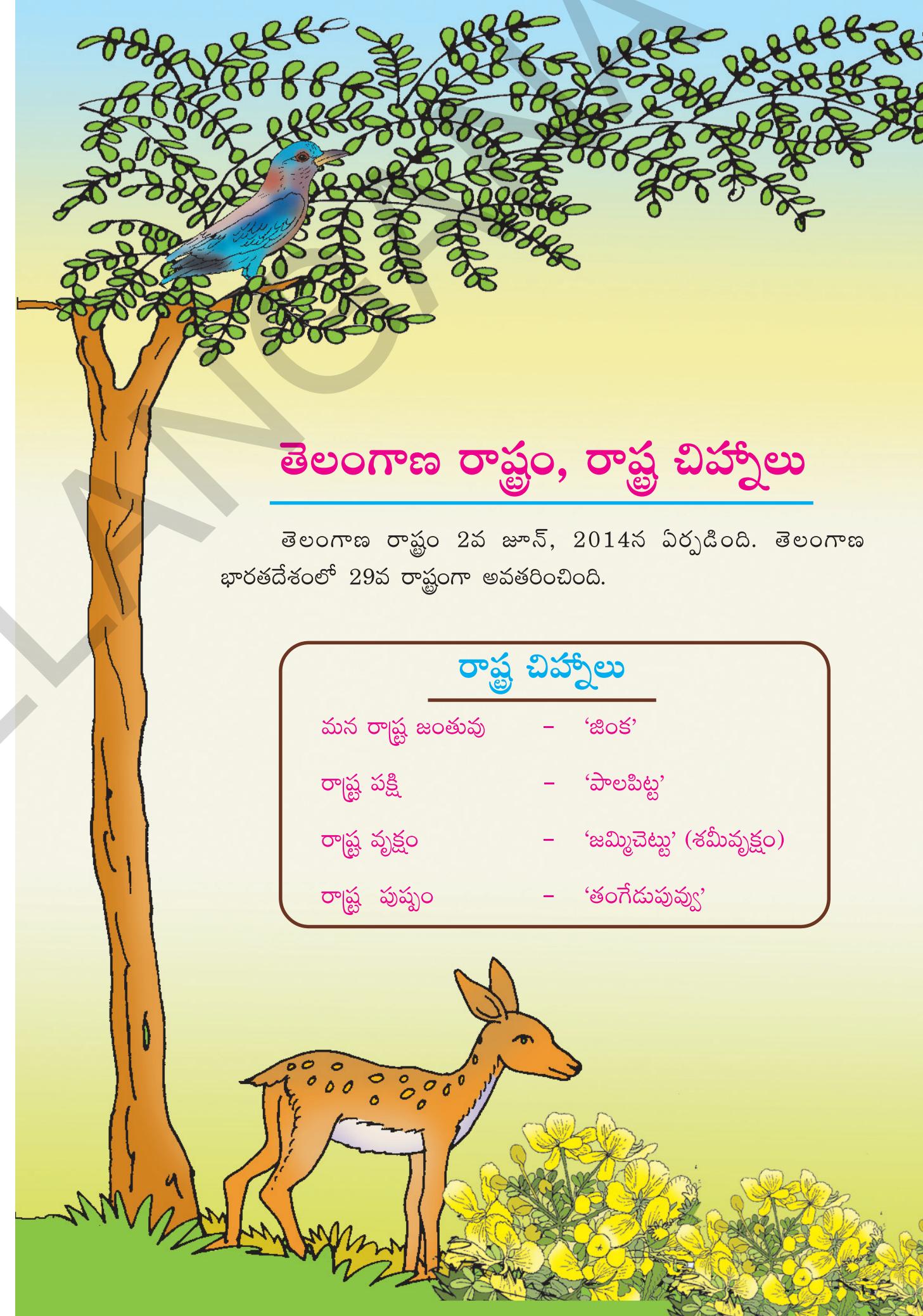
ఎనిమిదో తరగతి

(ఇతర మాధ్యమాల వారికోసం)

నా గురించి...

- నా పేరు : _____
- మా అమ్మ పేరు : _____
- మా నాన్న పేరు : _____
- మా ఊరి పేరు : _____
- మా మండలం పేరు : _____
- మా జిల్లా పేరు : _____
- రాష్ట్రం పేరు : _____
- మా బడి పేరు : _____
- మాకు తెలుగును బోధించువారు : _____
- నాకు ఇష్టమైనవారు : _____
- నాకు ఇష్టమైనవి : _____
- నేను సెలవురోజుల్లో _____

చేస్తాను.

తెలంగాణ రాష్ట్రం, రాష్ట్ర చిహ్నాలు

తెలంగాణ రాష్ట్రం 2వ జూన్, 2014న ఏర్పడింది. తెలంగాణ భారతదేశంలో 29వ రాష్ట్రంగా అవతరించింది.

రాష్ట్ర చిహ్నాలు

మన రాష్ట్ర జంతువు	- 'జింక'
రాష్ట్ర పక్షి	- 'పాలపిట్ట'
రాష్ట్ర వృక్షం	- 'జమ్మిచెట్టు' (శమీవృక్షం)
రాష్ట్ర పుష్పం	- 'తంగేడుపువు'

ప్రస్తుతి-3

తెలుగు వాచకం (ఇతర మాధ్యమాలవాల కోసం)

ఎనిమిదో తరగతి

సంపాదకమండలి

డా॥ సంఖిని సిధారెడ్డి, అధ్యక్షులు, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ, హైదరాబాద్.

శ్రీ దేశపతి శ్రీనివాస్, ప్రత్యేకాధికారి, ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

ఆచార్య బిస్ట అయిలయ్య, ప్రధానాచార్యులు, ఆర్ట్ & సైన్స్ కళాశాల, కాకతియ విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్.

డా॥ దహగాం సాంబమూర్తి, విక్రాంత ప్రధానాచార్యులు, ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయ విద్యాకళాశాల, వరంగల్.

సమస్పయం, విషయాన్వేషణలు

తహసీన్ సుల్తానా,

ప్రాఫేసర్,
భావావిభాగం, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి.,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

సుపర్చ వినాయక్,

ప్రధానోపాధ్యాయుడు, తెలుగు పార్యవ్స్తకాల కో-ఆర్డినేటర్,
ప్రా.పా., కన్నాల, మంథని (మం),
పెద్దపల్లి జిల్లా.

చిత్రాలు : కూరెళ్ళ శ్రీనివాస్, ప్రధానోపాధ్యాయుడు, జి.ప.ఉ.పా. వెంకటేశ్వరనగర్, నల్గొండ జిల్లా.

పార్యవ్స్తక ప్రచురణ సమితి

ఐ. శేషుకుమారు

సంచాలకులు,
రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన శిక్షణాసంస్థ,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

ఎస్. వెంకటేశ్వర శర్మ

సంచాలకులు,
ప్రభుత్వ పార్యవ్స్తక ముద్రణాలయం,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

టి. విజయకుమార్, ఐ.ఎ.ఎస్.,

సంచాలకులు,
పారశాల విద్యాశాఖ,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

విద్యవల్ల ఎదగాలి
వినయంతో మెలగాలి

చట్టాలను గౌరవించాలి
హక్కులను పొందాలి

“నా తెలంగాణ కోటి రత్నాల వీణ”

తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రచురణ, హైదరాబాద్

© Government of Telangana, Hyderabad

*First Published 2020
New Impression 2021*

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Telangana.

This Book has been printed on 70 G.S.M. Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2021-22

Printed in India
at the Telangana Govt.Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad,
Telangana.

ముందుమాట

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రజల వ్యావహారిక భాష 'తెలుగు'. ప్రజల దైనందిన వ్యవహరాల్లో తెలుగు భాషేవయాగం తప్పనిసరి. తెలంగాణలో నివసిస్తున్నవారందరూ తెలుగు భాషలో పట్టు సాధించాలి. రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులు మన సంస్కృతి, సాహిత్యం, చరిత్ర, వైభవాల గురించి తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణలో తెలుగు మాతృభాషగా కలిగినవారితోపాటు ఉర్రూ, కన్నడం, మరాటి, బెంగాలీ, తమిళంతో పాటు గిరిజన భాషలు మాతృభాషగాగల వారు కూడా నివసిస్తున్నారు. వీరందరూ తెలుగును తప్పనిసరిగా నేర్చుకోవాలనే ఉద్దేశంతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం 2018-19 విద్యా సంవత్సరం నుండి రాష్ట్రంలోని అన్ని పారశాలల్లో తెలుగును విధిగా బోధించడం కోసం 2018 ఏప్రిల్ మాసంలో చట్టాన్ని రూపొందించింది. ఇతర మాధ్యమాలకు చెందిన, ఇతర మాతృభాషల విద్యార్థులను దృష్టిలోపెట్టుకొని సరళమైన తెలుగువాచకాలను రూపొందిస్తున్నది. 2020-21 విద్యా సంవత్సరం కోసం 8వ తరగతి తెలుగువాచకాన్ని '**వెన్నెల-3**' పేరుతో రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన శిక్షణసంస్థ రూపొందించింది.

ఈ వాచకం ప్రారంభంలో 6, 7 తరగతుల్లో నేర్చుకున్న వర్షమాల, సరళవదాలు, గుణితవదాలు, ద్విత్వ సంయుక్తవదాలు, వాక్యాలు మొయి. వాటి పునశ్చరణ కోసం సంస్కరణ పారాలున్నాయి. ఆ తదుపరి 8 పార్యాంశాలను చేర్చారు. ఇవి దేశభక్తి, హస్యం, ప్రకృతి అందాలు, వికలాంగులపట్ల సున్నిత్వం, స్నేహం వంటి ఇతివృత్తాల ఆధారంగా వివిధ ప్రక్రియల్లో పారాలున్నాయి. ప్రతి పారంలో విద్యార్థులు సాధించాలిన సామర్థ్యాలు, అభ్యసనాసామర్థ్యాల ఆధారంగా అభ్యసాలున్నాయి.

ఎనిమిదో తరగతి పూర్తయేసరికి విద్యార్థులు సాధించాలిన సామర్థ్యాలు, అభ్యసన ఫలితాల జాబితా ఈ వాచకం మొదట ఉంది. ఇది ఉపాధ్యాయులకు, తల్లిదండ్రులకు మార్గదర్శిగా ఉంటుంది. ఉపాధ్యాయులు ఈ వాచకాన్ని ఆర్థవంతంగా, సమర్థంగా ఉపయోగించడానికి వీలుగా 'ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు' ఉన్నాయి. ఎనిమిదో తరగతి పూర్తయేసరికి తెలుగులో సాంతంగా, సందర్భాన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులను ఇవ్వగలగాలి. 4, 5 వాక్యాలతో కూడిన పేరాలను రాయగలగాలి. కథలను, గేయాలను ధారాళంగా చదువగలగాలి, అర్థం చేసుకోవాలి.

మాతృభాషను బోధించుటకన్నా పిల్లలకు ఇతర భాషను నేర్వడంలోనే ఉపాధ్యాయుల బాధ్యత మరింత ఎక్కువ. కాబట్టి తప్పనిసరిగా పిల్లలచేత విరివిగా మాటల్లాడిస్తూ, అవసరమైన బోధనాభ్యసన సామగ్రిని వినియోగించి వీలైనంతమేరకు వాళ్ళ మాతృభాషతో అన్వయిస్తూ ఆర్థమయ్యేట్లు, స్వేచ్ఛగా మాటల్లాడే భాషావాతావరణాన్ని కల్పించాలి. అందుబాటులోని బాలసాహిత్యాన్ని పిల్లలచేత చదివించాలి.

ఈ పార్యాపుస్తక రూపకల్పనలో పొల్గాన్న సంపాదకమండలి సభ్యులకు ధన్యవాదాలు. దీని రూపకల్పనలో విషయానిపుణులుగా సేవలందించిన భాషావిభాగ సభ్యులకు, పొల్గాన్న ఉపాధ్యాయులు, చిత్రకారులు, డి.టి.పి., లేపెట్ చేసిన వారికి అభినందనలు. ఈ పార్యాపుస్తకం భవిష్యత్తు అభ్యసనానికి అవసరమైన పాటవాన్ని, సామర్థ్యాలను పెంపాందించడానికి తోడ్పుడుతుండని ఆశిస్తున్నాం.

తేదీ : 01-10-2019

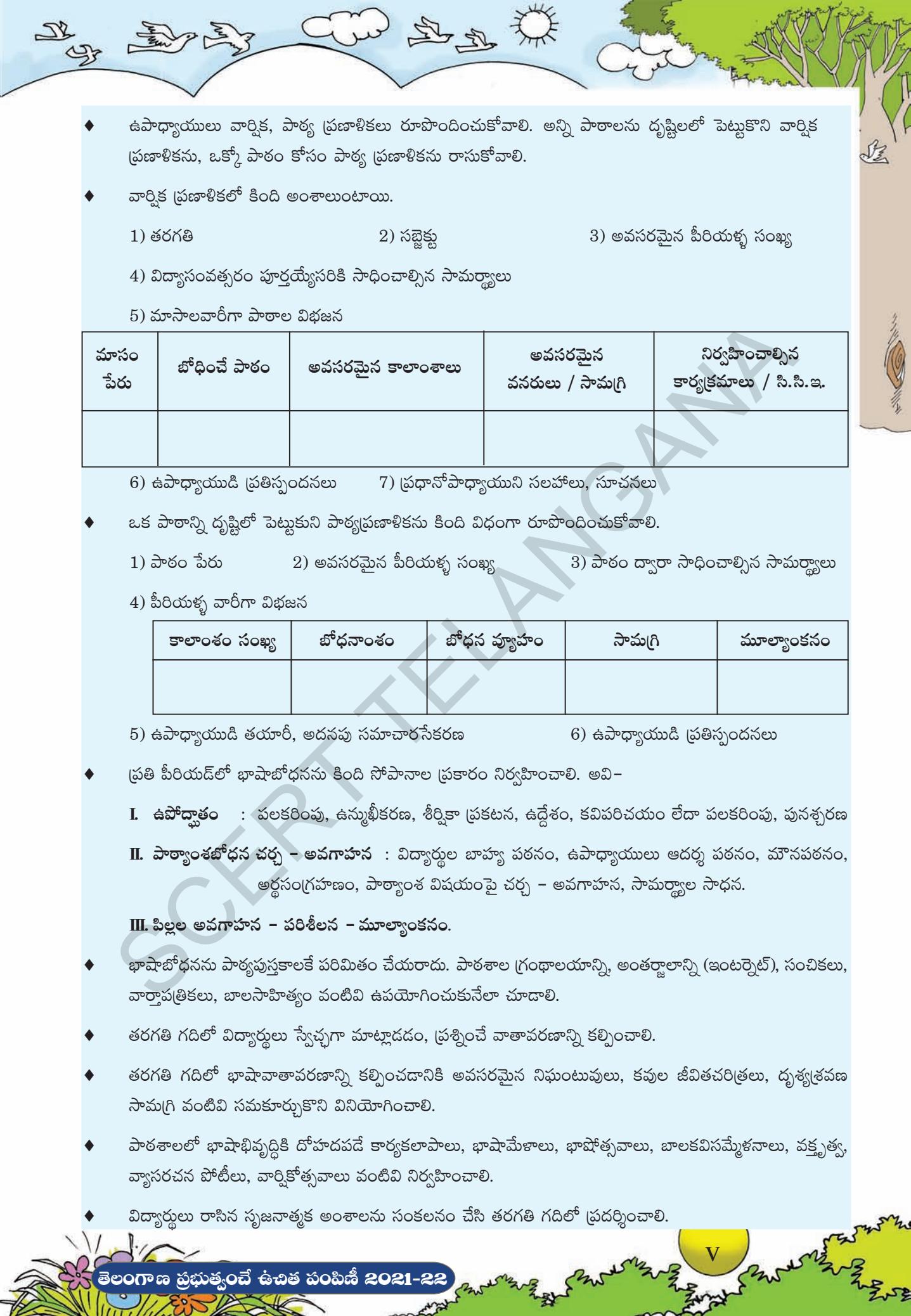
సంచాలకులు

స్థలం : హైదరాబాద్.

రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన శిక్షణసంస్థ, తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- ◆ ఈ వాచకాన్ని సమర్థంగా వినియోగించడానికి “ముందుమాట, పాత్యపుస్తకం ద్వారా సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలను” తప్పనిసరిగా చదవాలి.
- ◆ పిల్లలకు వర్షమాల, గుణింతాలు, ఒత్తులు, వాక్యనిర్మాణం వంటి వాటిని పునశ్చరణ కోసం ప్రారంభంలోనే సంసిద్ధతాపారాలున్నాయి. వాటిని తప్పకుండా విద్యార్థులతో చేయించండి.
- ◆ 116 పీరియళ్ళు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ వాచకాన్ని రూపొందించారు. సంసిద్ధతా పాతాల బోధనకు 20 పీరియళ్ళు, పాతాల బోధనకు సగటున ఒక్కాక్కు పాతానికి 12 పీరియళ్ళు అవసరమవుతాయి.
- ◆ సంసిద్ధతా పారాలు పూర్తయ్యేసరికి విద్యార్థులందరూ తప్పనిసరిగా చదువడం, రాయడం చేయగలిగేలా అభ్యాసం కల్పించాలి.
- ◆ ప్రతీ పారం చిత్రంతో ప్రారంభమవుతుంది. సూక్తితో ముగుస్తుంది.
- ◆ పారం ప్రారంభంలోని ‘కింది బొమ్మను చూడండి, మాటల్లడండి, నేపథ్యం / ఉద్దేశం, కవిపరిచయం, విద్యార్థులకు సూచనల్లో ఇచ్చిన అర్థసంగ్రహణ కృత్యాల’కు కలిపి రెండు పీరియళ్ళను వినియోగించుకోవాలి.
- ◆ పాతాయింశ విషయంపై చర్చించి అవగాహన కల్పించడానికి పాతంలోని విషయం నిడివిని ఐటీ 2 నుండి 3 పీరియళ్ళ వరకు కేటాయించుకోవాలి.
- ◆ ‘జీవిచేయండి’లో ఇచ్చిన అభ్యాసాలకు మిగతా 7 పీరియళ్ళను వినియోగించాలి.
- ◆ పారం ప్రారంభంలో ఇచ్చిన ‘కింది బొమ్మను చూడండి, మాటల్లడండి’ ఉన్నఫీకరణకు సంబంధించినది. దీనిని పూర్తి తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి.
- ◆ పారం ఉద్దేశం / నేపథ్యం, పాత్యభాగ వివరాలు, కవిపరిచయంలోని అంశాలను విద్యార్థులతో చదివించి చర్చించాలి.
- ◆ ‘విద్యార్థులకు సూచనలు’లోని కృత్యాలను వ్యక్తిగత, జట్టు, పూర్తి తరగతి కృత్యాలుగా నిర్వహించాలి. తరగతి గదిలో తప్పనిసరిగా నిఘంటువులను అందుబాటులో ఉంచాలి.
- ◆ పారంలోని విషయం పట్ల విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించడానికి చర్చాపద్ధతి, ప్రశ్నోత్తర పద్ధతి, కథాకథనం, ప్రదర్శనా పద్ధతి, నాటకీకరణ వంటి పద్ధతులను ఆయాపారాల స్వభావాన్నిబట్టి ఉపయోగించాలి.
- ◆ ‘జీవిచేయండి’లోని అభ్యాసాలు విద్యార్థుల భాషా సామర్థ్యాలను పెంపొందించడానికి ఉద్దేశించినవి. వీటిని విద్యార్థులే సాంతంగా చేసేలా చూడాలి.
- ◆ ఒక్కాక్కు అభ్యాసానికి ఒక పీరియడ్ చూపున కేటాయించారు. కాబట్టి ఆయా పీరియళ్ళలో వాటిని ఎలా రాయాలో విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించాలి. ఇందుకోసం పిల్లలతో చర్చ నిర్వహించాలి. ఆ తరువాత సాంతంగా రాయమనాలి. విద్యార్థులు రాసిన అంశాలను పరిశీలించి సరిదిద్దాలి.
- ◆ పారం పూర్తి కావడమంటే ‘కింది బొమ్మను చూడండి’ అనే ఉన్నఫీకరణ అంశంతో మొదలుకొని పారం చివర ఇచ్చిన సూక్తివరకు అన్ని అంశాలను ప్రణాళికాబద్ధంగా నిర్వహించి అవగాహన కల్పించాలి. అభ్యాసాఫలితాలను సాధించాలి. ఇందుకనుగుణంగా ఉపాధ్యాయులు తయారుకావాలి.
- ◆ నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం కోసం విద్యార్థుల స్థాయికనుగుణంగా ప్రాజెక్టుపనులను రూపొందించి ఇవ్వాలి.

◆ ఉపాధ్యాయులు వార్దిక, పాత్య ప్రణాళికలు రూపొందించుకోవాలి. అన్ని పాతాలను దృష్టిలలో పెట్టుకొని వార్దిక ప్రణాళికను, ఒక్క పారం కోసం పాత్య ప్రణాళికను రాసుకోవాలి.

◆ వార్దిక ప్రణాళికలో కింది అంశాలుంటాయి.

1) తరగతి

2) సజ్జెక్ట్

3) అవసరమైన పీరియడ్ సంఖ్య

4) విద్యాసంవత్సరం పూర్తయ్యేసరికి సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు

5) మాసాలవారీగా పాతాల విభజన

మాసం పేరు	బోధించే పారం	అవసరమైన కాలాంశాలు	అవసరమైన వనరులు / సామగ్రి	నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాలు / సి.సి.ఇ.

6) ఉపాధ్యాయుడి ప్రతిస్పందనలు 7) ప్రధానోపాధ్యాయుని సలవోలు, సూచనలు

◆ ఒక పాతాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని పాత్యప్రణాళికను కింది విధంగా రూపొందించుకోవాలి.

1) పారం పేరు

2) అవసరమైన పీరియడ్ సంఖ్య

3) పారం ద్వారా సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు

4) పీరియడ్ వారీగా విభజన

కాలాంశం సంఖ్య	బోధనాంశం	బోధన వ్యాహం	సామగ్రి	మూల్యాంకనం

5) ఉపాధ్యాయుడి తయారీ, అదనపు సమాచారసేకరణ

6) ఉపాధ్యాయుడి ప్రతిస్పందనలు

◆ ప్రతి పీరియడ్లో భాషాబోధనను కింది సోపానాల ప్రకారం నిర్వహించాలి. అవి-

I. ఉపోధాతం : పలకరింపు, ఉన్నిటికరణ, శీర్షికా ప్రకటన, ఉద్దేశం, కవిపరిచయం లేదా పలకరింపు, పునర్శరణ

II. పాత్యాంశభోధన చర్చ - అవగాహన : విద్యార్థుల బాహ్య పరసం, ఉపాధ్యాయులు ఆదర్శ పరసం, మౌనపరసం, ఆర్థసంగ్రహాణం, పాత్యాంశ విషయంపై చర్చ - అవగాహన, సామర్థ్యాల సాధన.

III. పిల్లల అవగాహన - పరిశీలన - మూల్యాంకనం.

◆ భాషాబోధనను పాత్యపుస్తకాలకే పరిమితం చేయరాదు. పారశాల గ్రంథాలయాన్ని, అంతర్జాలాన్ని (ఇంటర్వెట్), సంచికలు, వార్తాపత్రికలు, బాలసాహిత్యం వంటివి ఉపయోగించుకునేలా చూదాలి.

◆ తరగతి గదిలో విద్యార్థులు స్వేచ్ఛగా మాట్లాడడం, ప్రశ్నించే వాతావరణాన్ని కల్పించాలి.

◆ తరగతి గదిలో భాషావాతావరణాన్ని కల్పించడానికి అవసరమైన నిఘంటువులు, కవుల జీవితపరిత్రణ సామగ్రి వంటివి సమకూర్చుకొని వినియోగించాలి.

◆ పారశాలలో భాషాబోధనికి దోహదపడే కార్యకలాపాలు, భాషామేళాలు, భాషాత్పుస్తివాలు, బాలకవిసమేళనాలు, వక్కుత్పు, వ్యాసరచన పోటీలు, వార్దికోత్సవాలు వంటివి నిర్వహించాలి.

◆ విద్యార్థులు రాసిన స్వజనాత్మక అంశాలను సంకలనం చేసి తరగతి గదిలో ప్రదర్శించాలి.

జాతీయ గీతం

- రహింద్రనాథ్ తాగుర్

వందేమాతరం

- బంకించండ్ర భట్టీ

వందేమాతరం, వందేమాతరం
 సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం
 సస్యశ్యామలాం మాతరం; వందేమాతరం
 శుభ్రజ్యోత్సాన్ పులకిత యామినీం
 పుల్లకుసుమిత ద్రుమదళ శోభినీం
 సుహసినీం సుమధుర భాషిణీం
 సుఖదాం వరదాం మాతరం వందేమాతరం.

జనగణమన అధినాయక జయహే !

భారత భాగ్య విధాతా !

పంజాబ సింధ్ గుజరాత మరాతా,

ద్రావిడ ఉత్కృష్ట వంగా !

వింధ్య హిమాచల యమునా గంగా,
 ఉచ్చల జలధి తరంగా !

తవ శుభనామే జాగే !

తవ శుభ ఆశిష మాగే !

గాహే తవ జయ గాథా !

జనగణ మంగళదాయక జయహే !

భారత భాగ్య విధాతా !

జయహే ! జయహే ! జయహే !

జయ జయ జయ జయహే !

ప్రతిజ్ఞ

- పైడిముర్ వేంకట సుబ్బారావు

భారతదేశం నా మాతృభూమి.

భారతీయులందరూ నా సహాదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను.

సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం.

దీనికి అర్థత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని గౌరవిస్తాను.

ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను.

జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల, నేవానిరతి కలిగి ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

వారి ప్రేయోభివృధ్యలే నా ఆనందానికి మూలం.

రూపకల్పనలో వాల్మీన్వారు

సువర్ణ వినాయక్, ప్రధానోపాధ్యాయుడు,
కో-ఆర్డినేటర్, కన్నాల, మంథని, పెద్దపల్లి జిల్లా.

కె.కె.వెంకటశర్మ, టి.పి.,
జి.పెచ్.ఎన్., మొఫుల్స్పుర నెం-1,
హైదరాబాద్.

డా॥ గట్టు త్రివేణి, భాషోపాధ్యాయిని,
యు.పి.ఎన్.-అంగరాజుపల్లె, మంచిర్యాల.

అవుసల భానుప్రకాశ్, సుమారు.,
జి.ప.ఉ.పా., లోనికలాన్,
మునిపల్లి మండలం, సంగారెడ్డి

పల్లి మాధవి, టి.పి.,
భారతీయ విద్యాభవన్, జూబ్లీహిల్స్,
ఆత్మకూరి రామరావు పార్శవాల, హైదరాబాద్.

ఎల్.ఎం.ప్రసాద్, తె.ప.,
సి.పి.ఎల్. అంబర్పేట్, హైదరాబాద్.

సముద్రాల శ్రీనివాసాచార్య్, ఎన్.ఎ.,
జి.ప.ఉ.పా., సర్పాపూర్, వెంకటపూర్ మం.

జయశంకర్ భూపాల్పల్లి జిల్లా.

సనూ ఘాతిమా, టి.పి.,
యం.ఎన్.క్రియేటివ్ పార్శవాల,
హైదరాబాద్.

ఎన్. విజయభాస్కర్, టి.పి.,
జి.పెచ్.ఎన్., అష్టల్గంజ్,
హైదరాబాద్.

పల్లెరు రామమోహనరావు, సుమారు.,

జి.ప.ఉ.పా. వేముల,
ముసాపేట్, మహబూబ్‌నగర్.

గాజుల రవీందర్, సుమారు.,
జి.పెచ్.ఎన్., కార్మానగడ్డ, కరీంనగర్

ఎన్. జ్యోతి, టి.పి.,
జి.పెచ్.ఎన్.టి.డి. సింగ్,
బాబునగర్, హైదరాబాద్.

వరిమళ్ల సునంద, సుమారు.,
కె.వి.ఎమ్.జడ్.పి.ఎన్.ఎన్., ఆళ్ళపాడు,
బోనకల్, ఖమ్మం.

వక్రవర్తుల శ్రీనివాస్, టి.పి.,
జడ్.పి.పెచ్.ఎన్., చర్లపల్లి,
వరంగల్ రూరల్.

సంబరాజు రవిప్రకాశ రావు, ఎన్.జి.టి.,
ప్రా.పా., గోవిందాయిపల్లె తాండ,
కడ్తాల్, రంగారెడ్డి.

కలకుంట్ల శ్రీలత్, ఉపాధ్యాయిని,
ప్రా.పా., ఆరేపల్లి, సుల్తానాబాద్ మండలం,
పెద్దపల్లి జిల్లా.

డి. సురేఖి, ఉపాధ్యాయిని,
ప్రా.పా., రామడుగు,
కరీంనగర్ జిల్లా.

డి.టి.పి., లే బెట్టు & డైజెనింగ్ : ప్రతిమ పాతూల, హైదరాబాద్.

ఎనిమిదో తరగతి పూర్తయ్యేసులికి సాధించాల్నిన సామర్థ్యాలు, అభ్యసనాఫలితాలు

I. వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- గేయాల్ని అభినయంతో పాడగలగాలి.
- విన్న, చదివిన అంశాలను అర్థం చేసుకోవాలి.
- తెలిసిన వాటి గురించి చెప్పగలగాలి.
- తెలిసిన కథలు, పద్య భావాలు, పార్చైభాగ సారాంశాలను సొంతమాటల్లో చెప్పగలగాలి.

II. ధారాళంగా చదువడం, అర్థం చేసుకోవడం

- కథలు, గేయాలు, గేయకథ, లేఖ, సంభాషణలు మొదలగు వాటిని ధారాళంగా చదువాలి, అర్థంచేసుకోవాలి.
- తారుమారైన గేయపాదాలను సరిచేయగలగాలి.
- భావాలకు తగిన పద్యపాదాలను, గేయపాదాలను గుర్తించగలగాలి.
- పరిచిత, అపరిచిత గద్యం లేదా గేయాలు / పద్యాలు చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలగాలి. తప్పాప్పులను గుర్తించగలగాలి.

III. స్వీయరచన

- తెలిసిన వాటి గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలగాలి.
- ప్రశ్నలకు జవాబులను తప్పుల్లేకుండా సొంతంగా రాయగలగాలి.

IV. సృజనాత్మకత / ప్రశంస

- పారం / బిత్తం ఆధారంగా సంభాషణలు రాయగలగాలి.
- తెలిసిన అంశం గురించి చిన్న చిన్న కథలు రాయగలగాలి.
- తెలిసిన అంశం గురించి చిన్న చిన్న లేఖలు రాయగలగాలి.
- పారం ఆధారంగా చిన్న చిన్న సూక్తులు / మంచిమాటలు రాయగలగాలి.
- అభినందనలు తెలుపుడానికి గ్రీటింగ్ కార్డ్లు వంటివి రూపొందించగలగాలి.

V. పదజాలం

- పదాలకు అర్థాలు, పర్యాయపదాలను రాయగలగాలి.
- ఇచ్చిన పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయగలగాలి.
- ప్రకృతికి వికృతిపదాలు, వికృతికి ప్రకృతిపదాలను రాయగలగాలి.
- దైనందిన జీవితంలో సందర్భాచితంగా సరైన పదాలను వినియోగించగలగాలి.

VI. భాషను గురించి తెలుసుకుండా

- అచ్చులు, హల్లులు, హ్రస్వాలు, దీర్ఘలు, అల్పప్రాణాలు, మహాప్రాణాలు, భాషాభాగాలు, లింగాలు, వచనాలు మొదలగువాటిని అర్థం చేసుకోవాలి, గుర్తించగలగాలి.

విషయసూచిక

8వ తరగతి

పాఠ్యాంశాలు						
క్ర.సం.	పాఠం పేరు	కవి/రచయిత	ఇతివ్యుతం	ప్రక్రియ	మాసం	పుట
సంసిద్ధతా పాఠాలు 1 - 6			పునర్వృణా		జూన్, జూలై 2	
1.	చదువుదాం	డా॥ దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు	దేశభక్తి	గేయం	ఆగస్టు	12
2.	మూర్ఖులు		హోస్యం	కథ	సెప్టెంబరు	22
3.	పాప పలుకులు	ఆవంత్సు సోమసుందర్	ప్రకృతి అందాలు	గేయం	అక్టోబరు	32
4.	స్వార్థి		వికలాంగులవట్లు సున్నితత్వం	లేఖ	నవంబరు	40
5.	శతక సుధ	వివిధ శతక కవులు	నైతిక విలువలు	శతక పద్యం	నవంబరు	48
6.	వరహోలవాన		మానవతా విలువలు	సంభాషణ	డిసెంబరు	58
7.	సింహం - గాడిద	ఉత్సల సత్యనారాయణాచార్య	జీవన విలువలు	గేయకథ	జనవరి	68
8.	బాల్యమిత్రులు	డా॥ ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి	స్నేహం గొప్పతనం	కథ	ఫిబ్రవరి	78

పదవిజ్ఞానం - 87

నుంచి ప్రథమ పాఠం - 1

వర్ణమాల

కింది వర్ణమాల పట్టికను చూడండి. అక్షరాలను చదువండి.

అచ్చులు

అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ	బు	బూ	గు	గూ
ఎ	ఏ	ఐ	ఒ	ఔ	సై	C	O	:	

హల్లులు

క	ఖ	గ	ఘ	జ					
చ	చే	ఖ	జ	జే	రు	ఖు			
ట	త	డ	ధ	ణ					
త	థ	ద	ధ		న				
ప	ఫ	బ	భ	మ					
య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ	త	క్ష

ఈలా చేయండి

- ఎరువు రంగులోని అక్షరాలను పలుకండి.
- నీలి రంగులోని అక్షరాలను పలుకండి, ఎరువు రంగు, గులాబి రంగు అక్షరాల తేడాలను గమనిస్తూ పలుకండి.
- వర్ణమాలతో ఏర్పడే రెండక్కరాలు, మూడక్కరాల పదాలు చెప్పండి. రాయండి.
- వర్ణమాలలోని అక్షరాల ఆధారంగా కింద తెలిపిన విధంగా పదాలు చెప్పండి. రాయండి. ఉదా: కమల జడ, వనజ పలక

సంనీత్తత్త పాఠం-2

గుణింతల పెద్దైక

ల	ల	ష	శ	ఱ	ఱ	డు	డు	బు	బు	వ	వ	ఎ	ఎ	ఐ	ఐ	ఒ	ఒ	అం	అః
ఁ	ఁ	ం	ం	ం	ం	ం	ం	ం	ం	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ	ఁ
క	క	కీ	కీ	కు	కు	కూ	కూ	కు	కు	కె	కె	కొ	కొ	కో	కో	కౌ	కౌ	కం	కః
గ	గ	గి	గి	గు	గు	గూ	గూ	గు	గు	గె	గె	గొ	గొ	గో	గో	గౌ	గౌ	గం	గః
చ	చ	చి	చి	చు	చు	చూ	చూ	చు	చు	చె	చె	చొ	చొ	చో	చో	చౌ	చౌ	చం	చః
జ	జీ	జి	జీ	జు	జు	జూ	జూ	జు	జు	జై	జై	జొ	జొ	జో	జో	జౌ	జౌ	జం	జః
ట	టో	టి	టీ	టు	టు	టూ	టూ	టు	టు	టె	టె	టొ	టొ	టో	టో	టౌ	టౌ	టం	టః
డ	డో	డి	డీ	డు	డు	డూ	డూ	డు	డు	డె	డె	డొ	డొ	డో	డో	డౌ	డౌ	డం	డః
ణ	ణొ	ణి	ణీ	ణు	ణు	ణూ	ణూ	ణు	ణు	ణె	ణె	ణొ	ణొ	ణో	ణో	ణౌ	ణౌ	ణం	ణః
త	తొ	తి	తీ	తు	తు	తూ	తూ	తు	తు	తె	తె	తొ	తొ	తో	తో	తౌ	తౌ	తం	తః
ధ	ధొ	ధి	ధీ	ధు	ధు	ధూ	ధూ	ధు	ధు	ధె	ధె	ధొ	ధొ	ధో	ధో	ధౌ	ధౌ	ధం	ధః
ణ	ణొ	ణి	ణీ	ణు	ణు	ణూ	ణూ	ణు	ణు	ణె	ణె	ణొ	ణొ	ణో	ణో	ణౌ	ణౌ	ణం	ణః
శ	శొ	శి	శీ	శు	శు	శూ	శూ	శు	శు	శె	శె	శొ	శొ	శో	శో	శౌ	శౌ	శం	శః
ష	షొ	షి	షీ	షు	షు	షూ	షూ	షు	షు	షె	షె	షొ	షొ	షో	షో	షౌ	షౌ	షం	షః
మ	మొ	మి	మీ	ము	ము	మూ	మూ	ము	ము	మె	మె	మొ	మొ	మో	మో	మౌ	మౌ	మం	మః
య	యొ	యి	యీ	యు	యు	యూ	యూ	యు	యు	యె	యె	యొ	యొ	యో	యో	యౌ	యౌ	యం	యః
ర	రొ	రి	రీ	రు	రు	రూ	రూ	రు	రు	రె	రె	రొ	రొ	రో	రో	రౌ	రౌ	రం	రః
ల	లొ	లి	లీ	లు	లు	లూ	లూ	లు	లు	లె	లె	లొ	లొ	లో	లో	లౌ	లౌ	లం	లః
వ	వొ	వి	వీ	వు	వు	వూ	వూ	వు	వు	వె	వె	వొ	వొ	వో	వో	వౌ	వౌ	వం	వః
శ	శొ	శి	శీ	శు	శు	శూ	శూ	శు	శు	శె	శె	శొ	శొ	శో	శో	శౌ	శౌ	శం	శః
ష	షొ	షి	షీ	షు	షు	షూ	షూ	షు	షు	షె	షె	షొ	షొ	షో	షో	షౌ	షౌ	షం	షః
స	సొ	సి	సీ	సు	సు	సూ	సూ	సు	సు	సె	సె	సొ	సొ	సో	సో	సౌ	సౌ	సం	సః
హ	హొ	హి	హీ	హు	హు	హూ	హూ	హు	హు	హె	హె	హొ	హొ	హో	హో	హౌ	హౌ	హం	హః
త	తొ	తి	తీ	తు	తు	తూ	తూ	తు	తు	తె	తె	తొ	తొ	తో	తో	తౌ	తౌ	తం	తః
శు	శొ	శి	శీ	శు	శు	శూ	శూ	శు	శు	శె	శె	శొ	శొ	శో	శో	శౌ	శౌ	శం	శః

గుణింతల పెద్దిలు వదువండి

పలుకండి, చదువండి.

గుణింతం		పదాలు									
అ	ఏ	క	గ	చ	జ	ట	డ	త	ద	న	
ఆ	ో	కాయ	గాలం	చాయ	జామ	టాటు	డాబా	తాత	దానం	నావ	
ఇ	ఉ	కిటికీ	గిలక	చివర	జింక		డింగరి	తిలకం	దివిచి	నిజం	
ఈ	ఊ	కీలు	గీత	చీర	జీడి	టీకా	డీలా	తీగ	దీపం	నీడ	
ఊ	ు	కుండ	గుడి	చురుకు	రాజు	కాటు	శివుడు	తురుము	దురద	నుదురు	
ఉ	ూ	కూజా	గూడు	చూరు	జూలు	టూకి	గూడు	తూము	దూరం	నూరు	
ఒ	ౌ	క్రూప	గ్రూహం					త్రుణం	దృధం	న్యుపుడు	
ఎ	ో	కెరటం	గెలుపు	చెరుకు	జెండా	టెంక	దండెం	తెలుపు	పండెం	నెల	
ఏ	ౌ	కేక	గేదె	చేసు	జేబు	టేకు	దేగ	తేలు	దేవుడు	నేల	
ఐ	ౌ	కైక	గైరి	చైనా	జైనులు			తైలం	దైవం	నైజం	
ఒ	ుా	కొడుకు	గొడుగు	చొరవ	జొస్సు		డొంక	తొందర	దొర	నొసలు	
ఔ	ౌఁ	కోడలు	గోడ	చోటు	జోల	టోపి	డోలు	తోట	దోస	నోరు	
ఔ	ుం	కోలు	గొరి	చోక	జోళి			తోడు	దోడు	నోక	
ఓ	౦	కంప	గంప	చండుం	జంట	టంకం	డంబం	తంగేడు	దండ	నంది	

పదాలు

ప	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	న	హ	ళ
పాట	బాట	మామ	యాగం	రాగం	లాభం	వాన	శాపం	సాగరం	హోరం	భూళా
పిలక	బీరడా	మిరప	హోయి	రింగు	లింగం	వింత	శిరం	సిగ	హీమం	తాళి
పీట	బీర	మీగడ		కిరీటం	లీల	ఏధి	శీతలం	సీసా	హీనం	భూళీ
పులుపు	బురద	మునుగు	యువత	రుచి	కాలు	ఆవు	పునకం	సుధ	హుండి	తళుకు
పూలు	బూర	మూర	మయ్యారం	రూపం	లాలూచి	మాఘురు	పూలం	సూది	హూనం	
పృథివి	బృందం	మృగం				వృక్షం	శృంగం	సృజన	హృదయం	
పెరుగు	బెరడు	మెడ	పోయెను	రెండు	లెంప	పెదురు	శెట్టి	సెలవు	పోచ్చు	
పేరు	బేరం	మేడ	సెలయేరు	రేగు	లేత	వేరు	శేషం	సేరు	పోమం	కోబరం
పైసలు	బైరాగి	పైదాకు	సరియైన	రైతు	మేలైన	వైరం	శైలి	సైకిలు	పైమ	
పొగరు	బోంగరం	మొసలి		రొద	లొసుగు		శొంటి	సాగసు	పొయలు	
పోరు	బోనం	మోసం	యోగి	రోకలి	లోటు		శోభ	సోమరి	హోరు	కాటోజి
పౌరుడు	బౌధ్యం	మౌనం	యావనం	రౌతు	లౌకికం		శౌరి	సౌధం	హౌరా	
పంది	బంతి	మంద	యంత్రం	రంపం	లంక	వంద	శంఖం	సంత	హంస	తాళం

అ) కింది పదాలను చదువండి. వాటిలోని గుణింతాక్షరాలను చార్పులో గుర్తించండి.

మామిడికాయ	గీతలంగి	చక్కినాలు	మూకుడు
చెరుకుగడ	తేనెటీగి	కొంగమెడ	క్రోతితోక
పైదాకు	గుడిగోపురం	సైకిల్చైరు	యాదగిరి

అ) గుణింతాల పట్టిక (చార్పు) ఆధారంగా పదాలు తయారుచేయండి. వాటిని కింది పట్టికలో రాయండి.

రెండక్కరాల పదాలు	మూడక్కరాల పదాలు	నాలుగక్కరాల పదాలు

ఇ) కింది వాక్యాలను చదువండి.

- 1) నేను రోజుా బడికివెళతాను.
- 2) మేము అందరం కలసిమెలని ఉంటాం.
- 3) రోజుా ఆకుకూరలు, కూరగాయలు తినాలి.
- 4) మనం ఆటలు ఆడుదాం, పాటలు పొడుదాం.
- 5) ఒకరికి ఒకరం సహాయం చేసుకోవాలి.
- 6) అందరం అనందంగా బతుకాలి.

పొల్లులు - ఒత్తులు

I. చదువడం

అ) కింది బొమ్మలను చూడండి. వాటి పేర్లు చదువండి. ఒత్తు అక్షరం రాయండి. ఒత్తును రాయండి.

సంసీఫతి పాఠం ~ 3

బొమ్మ	పదం	ఒత్తు అక్షరం రాయండి	ఒత్తును రాయండి
	కుక్క	_____	_____
	మొగ్గ	_____	_____
	పుష్టకాయ	_____	_____
	గజ్జెలు	_____	_____
	వెట్టు	_____	_____
	లడ్డు	_____	_____
	కన్న	_____	_____
	కప్ప	_____	_____
	మబ్బులు	_____	_____
	బొమ్మ	_____	_____
	ఉయ్యాల	_____	_____
	గుర్రం	_____	_____
	జల్లెడ	_____	_____
	కప్పం	_____	_____
	బస్సు	_____	_____

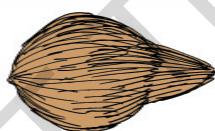
అ) కింది ఒత్తు పదాలను చదువండి. ఒత్తు అక్షరం కింద గీతగీయండి.

చుక్కలు	పిట్టలు	అన్నం	ఉయ్యల	నిశ్శబ్దం
మొగ్గలు	గడ్డపార	కప్పలు	గుర్రం	బన్నలు
కచ్చడం	విత్తనం	దబ్బనం	బెల్లం	పక్కం
సజ్జలు	అద్దం	బొమ్మలు	గవ్వలు	మల్లెమొగ్గలు

ఇ) మీరు విన్న, మీకు తెలిసిన ఒత్తున్న పదాలను కింద పట్టికలో రాయండి.

క	ం	ఎ	త	ఉ	ం	ః

ఈ) కింది చిత్రాలకు పేర్లు రాయండి.

ఉ) కింది బొమ్మల ఆధారంగా వాక్యాలను రాయండి.

సంనీద్ధతె పాఠం-4

ఇల్లు

బొమ్మను చూడండి. దాని గురించి మాట్లాడండి.

ఇలా చేయండి

◆ బొమ్మ ఆధారంగా పదాలు రాయండి.

సుంఖీత్తత పాఠం-5

బడితోట

బొమ్మను చూడండి. దాని గురించి మాట్లాడండి.

ఇలా చేయండి

- ♦ బొమ్మ అధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

సంనీత్తతో పాఠం-6

దుకెణం

బొమ్మను చూడండి. దాని గురించి మాట్లాడండి.

ఇలా చేయండి

♦ బొమ్మ ఆధారంగా పేరా రాయండి.

1. చేమవ్వదాం

- దా॥ దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. పై బొమ్మలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?

2. వారు ఏం చేస్తున్నారు?

పారం ఉద్దేశం

సమాజంలో మనుషులు ఎలా మెలగాలో తెలుపడమే ఈ పారం ఉద్దేశం.

పార్వతీ వివరాలు

ఈ పాఠం గేయ ప్రక్రియకు చెందినది. లయబ్ధంగా పాడటానికి అనుష్టగా ఉండేది గేయం. ఈ గేయాన్ని దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు రచించాడు.

కవి పరిచయం

మహాకవి దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు మహాబూబాబాద్ జిల్లాలోని చిన్న గూడూరు గ్రామంలో జీవించాడు. అగ్నిధార, రుద్రవీణ మున్గు రచనలు చేసాడు. ఎన్నో గేయాలు, సినిమా పాటలు రాశాడు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డును అందుకున్నాడు. ఈయన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర చివరి 'ఆస్తానకవి'.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ గేయం పాడేటప్పుడు శ్రద్ధగా వినండి. మీరూ పాడండి. గేయ సారాంశాన్ని వినండి.
- ♦ గేయాన్ని చదువండి. ఇప్పటివరకు మీరు తెలుసుకొన్న విషయాలు గేయంలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ♦ పాఠం చదువండి. ఆర్థకాని పదాల కింద గీత గేయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా ఉపాధ్యాయుడిని అడిగి తెలుసుకొండి.

I

చదువుదాం వ్రాయుదాం
సాధనాలు చేయుదాం
దేశాన్ని రక్షించగ
కానెబోసి నడుద్దాం

దేశమంత ఒక్కటనీ
ధైర్యంగా పలుకుదాం
వికముగా శత్రువును
ఎదిరింపగ నిలుద్దాం!

కులాలనీ మతాలనీ
కొట్టాటలు మానుదాం
సమష్టిగా దేశాన్ని
చక్కజేయ బూనుదాం

ఆలోచించండి - చెప్పండి

1. చదువుకోవటం వల్ల కలిగే లాభాలు ఏవి?

II

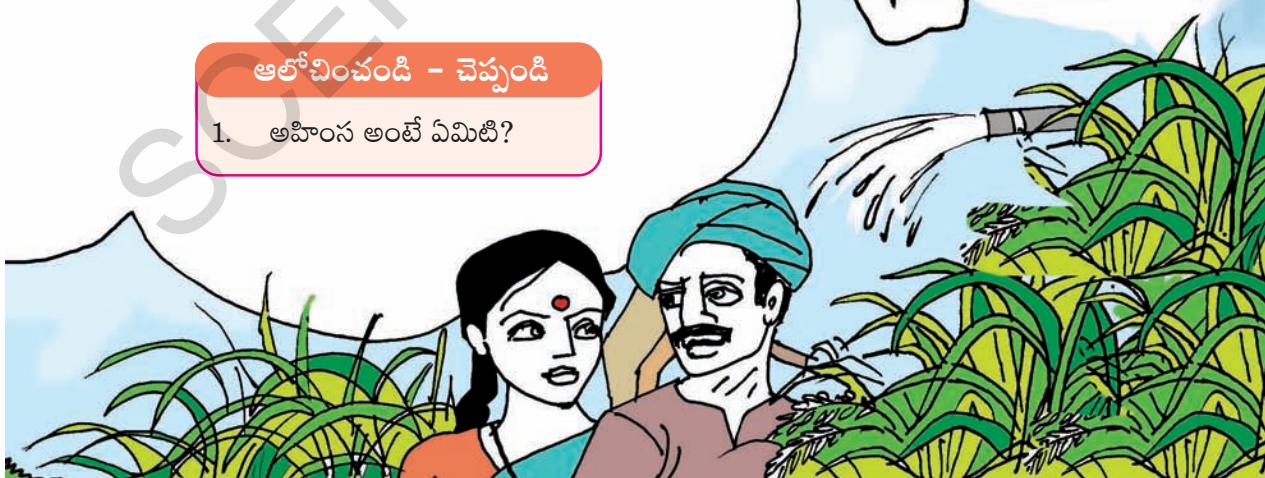
చంద్రమండలానికేగి
చంద్రుణై చూచొద్దాం
సూర్య మండలాని కేగి
సూర్యన్నే చూచొద్దాం

హింసలనే వదులుదాం
అహింసనే వరింతాం
గాంధీజీ చెప్పినట్టి
కరుణ మాట విందాం

లోకాన్నే మార్చేతాం
శోకాలను తుడిచేతాం
కరువు కాటకాలు లేని
కాలాలను వెతుకుదాం

ఆలోచించండి - చెప్పండి

1. అహింస అంటే ఏమిటి?

ఇవి చేయండి

I వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- అ) గేయాన్ని రాగంతో పాడండి.
- ఆ) ఈ గేయం ద్వారా మీరేమి తెలుసుకొన్నారు?

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

- అ) కింది గేయపంక్తులు తారుహారైనవి. వాటిని సరిచేసి రాయండి.

దేశాన్ని రాజీంచగ _____

చదువుదాం వ్రాయుదాం _____

కాసెబోసి నడుధ్యాం _____

సాధనాలు చేయుదాం _____

- అ) కింది భావాలను తెలిపే వాక్యాలు గేయంలో గుర్తించండి. వాటిని రాయండి.

- 1) దేశాన్ని కాపాడటానికి సిద్ధం అవుదాం.

- 2) అందరూ కలసి శత్రువును ఎదిరించాలి.

- 3) హింసను విడనాడి, అహింసను ఆచరించాలి.

- ఆ) “వ్రాయుదాం - చేయుదాం” వంటివి మరికొన్ని గేయంలో ఉన్నవి. వాటిని గేయంలో వెతికి రాయండి.

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

III

స్వియరచన

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

1) కరువు కాటకాలు లేకపోవడం అంటే ఏమిటి?

2) అహింసా మార్గంలో ఎందుకు నడవాలి?

అ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

1) గేయ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.

IV

స్పృజనాత్మకత

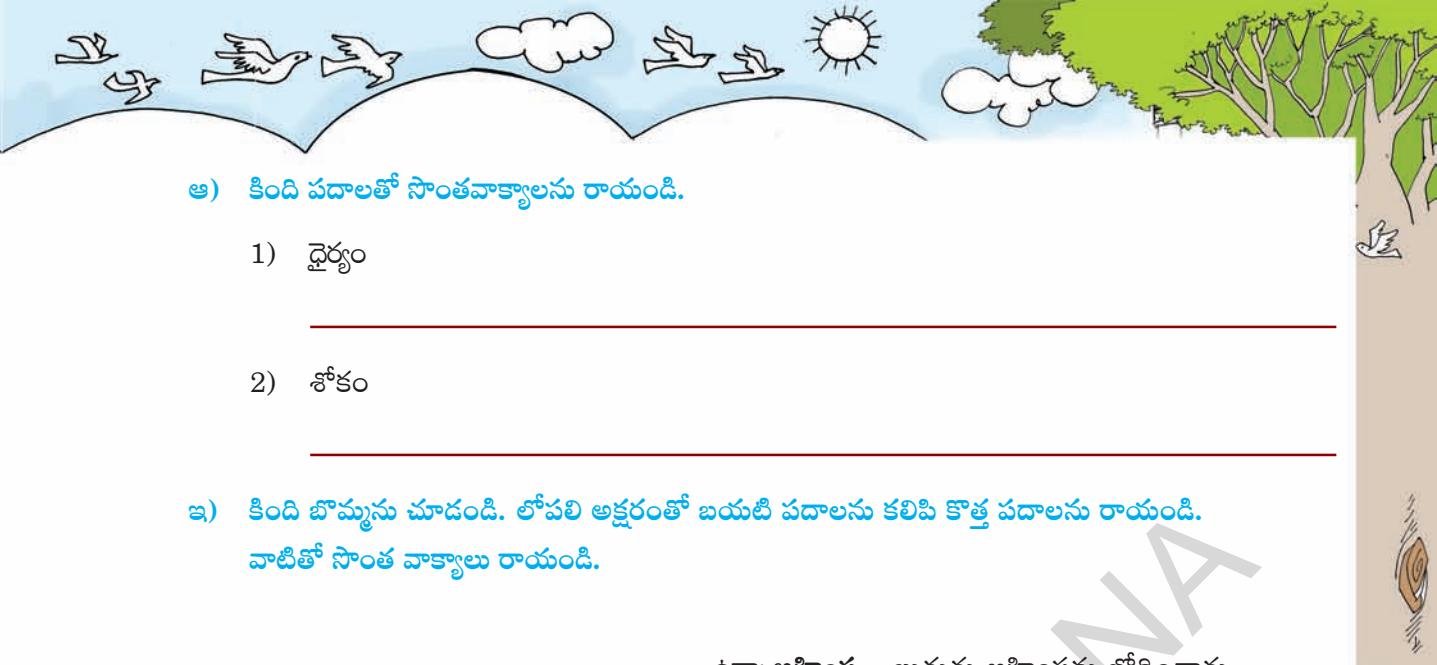
అ) పారం ఆధారంగా మనం అలవర్షుకోవల్సిన మంచి విషయాలను సూక్షులుగా రాయండి.

V

పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి.

- 1) సైనికులు మన దేశాన్ని రక్షించుచున్నారు. ()
 A) పోగొట్టు B) కాపోడు
 C) పొగుడు D) ప్రార్థించు
- 2) బడి ఆవరణను బాలబాలికలు సమష్టిగా కృషిచేసి శుభ్రపరిచారు. ()
 A) కలసి B) పోట్లాడి
 C) మాట్లాడు D) విడిపోయి
- 3) బాధలతో శోకించే వారిని ఆదుకోవాలి. ()
 A) సంతోషించు B) ప్రేమించు
 C) దుఃఖించు D) కోపించు
- 4) రాకెట్ తయారుచేయడానికి అనేక సాధనాలు కావాలి. ()
 A) పువ్వులు B) కాయలు
 C) పరికరాలు D) ఆకులు

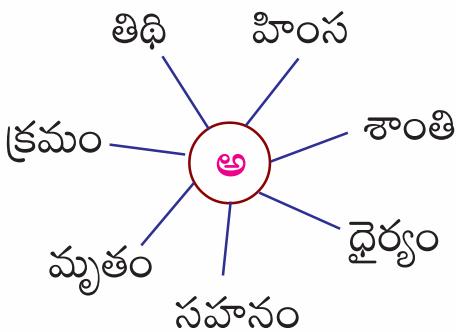
అ) కింది పదాలతో సాంతవక్యాలను రాయండి.

1) ధైర్యం

2) శోకం

ఇ) కింది బొమ్మను చూడండి. లోపలి అక్షరంతో బయటి పదాలను కలిపి కొత్త పదాలను రాయండి.
వాటితో సాంత వాక్యాలు రాయండి.

ఉదా: ఆహింస - బుద్ధుడు ఆహింసను బోధించాడు.

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండాం!

(అ) “అమల మంచి భావిక” ఇది ఒక వాక్యం.

“అమల” - ఇది ఒక పదం.

దీంట్లో **అ** **మ** **ల** అక్షరాలు ఉన్నవి.

వాక్యం కొన్ని పదాలతో ఏర్పడుతుంది. పదాలు కొన్ని అక్షరాలతో ఏర్పడుతాయి. మనం పలికే ధ్వనులకు గుర్తులను ఏర్పరుచుకున్నాం. ఈ గుర్తులనే అక్షరాలు అంటాం. ఆ అక్షరాలన్నిటిని కలిపి “వర్ణమాల” అంటున్నాం. వర్ణమాలలో ‘అ’ నుంచి ‘జ్ఞ’ వరకు గల అక్షరాలను ‘అమ్మలు’ అంటారు. C, O, : లను ఉభయాక్షరాలు అంటారు.

‘క’ నుండి ‘ఱ’ వరకు గల అక్షరాలను ‘హల్లులు’ అంటారు.

(అ) కింది పదాలు చదువండి. అచ్చులతో మొదలయ్యే పదాలు, హల్లులతో మొదలయ్యే పదాలు వేరు చేసి కింది పట్టికలో రాయండి.

ఒక	ఆర	గద	ఆట	జడ	కల	జల
ఉడుత	రమ	ఈగ	బదు	ఊడ	వినుగు	ఉలవ
లత	జయ	తల	ఓడ	ఇందిర	వల	నగ
జౌషధం	ఎలుక	గదువ	ఇగురు	బండ	చలి	తప్ప

అచ్చులతో మొదలయ్యే పదాలు	హల్లులతో మొదలయ్యే పదాలు

నేనివి వేయగలనా?

- 1) గేయం గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. జెను / కాదు
- 2) తారుమారైన గేయ పంక్తులను సరిచేసి రాయగలను. జెను / కాదు
- 3) గేయ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయగలను. జెను / కాదు
- 4) పారం ఆధారంగా మంచి మాటలు / సూక్తులను రాయగలను. జెను / కాదు

జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరీయనీ.
(కన్నతల్లి, పుట్టినదేశం స్వర్గం కంటే గొప్పవి.)

పిట్ట - పతంగి

చదువు - ఆనందించు

1

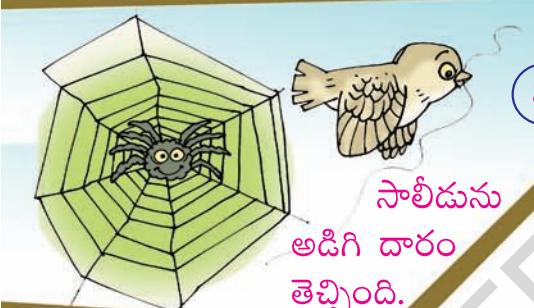
పిట్టపిల్ల తనకు పతంగి
కావాలని మారాం చేసింది.

2

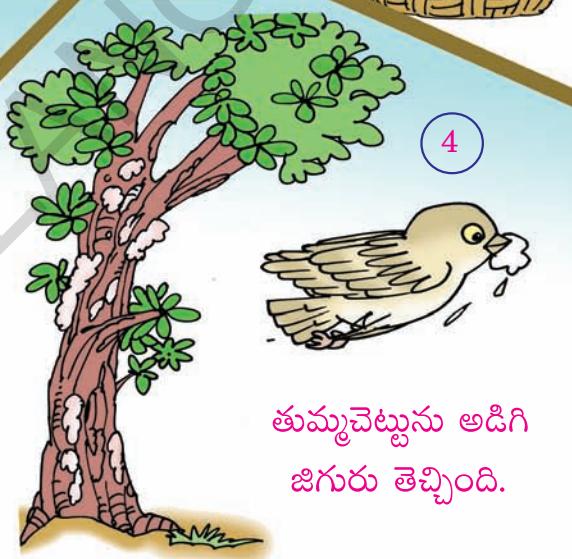
తల్లి ఉల్లిగడ్డను అడిగి
ఉల్లిపొరను తెచ్చింది.

3

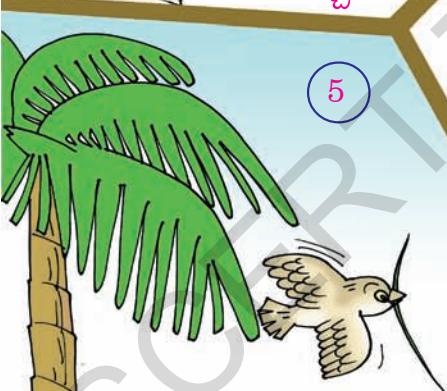
సాలీదును
అడిగి దారం
తెచ్చింది.

4

తుమ్ముచెట్టును అడిగి
జిగురు తెచ్చింది.

5

రంతచెట్టును అడిగి
ఈనెలు తెచ్చింది.
పతంగి చేసింది.

పిట్టపిల్ల ఆనందంతో పతంగి ఎగురవేసింది.

6

2. మూర్ఖులు

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

- బొమ్మలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?
- గాడిద మీద అలా ఎందుకు కూర్చున్నాడు?
- అటువంటి వాళ్ళను ఏమంటారు?

పారం ఉద్దేశం

అనవసరమైన ఆలోచనలతో, పనులతో సమయాన్ని వ్యర్థం చేసుకోవదని చెప్పడం ఈ పారం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ కథను శ్రద్ధగా వినండి.
- ♦ కథను చదువండి. ఇప్పటివరకు మీరు తెలుసుకొన్న విషయాలు కథలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ♦ కథను స్వీంత్రమాటల్లో చెప్పండి.
- ♦ పారం చదువండి. అర్దంకాని పదాల కింద గీత గీయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా ఉపాధ్యాయుడిని అడిగి తెలుసుకొండి.

అనగనగా ఒక రాజు. అతనికి ఒక తెలివైన మంత్రి. ఒకసారి రాజుకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది. తన రాజ్యంలోని మూర్ఖుల వివరాలు తెలుగుకోవాలి అనుకున్నాడు.

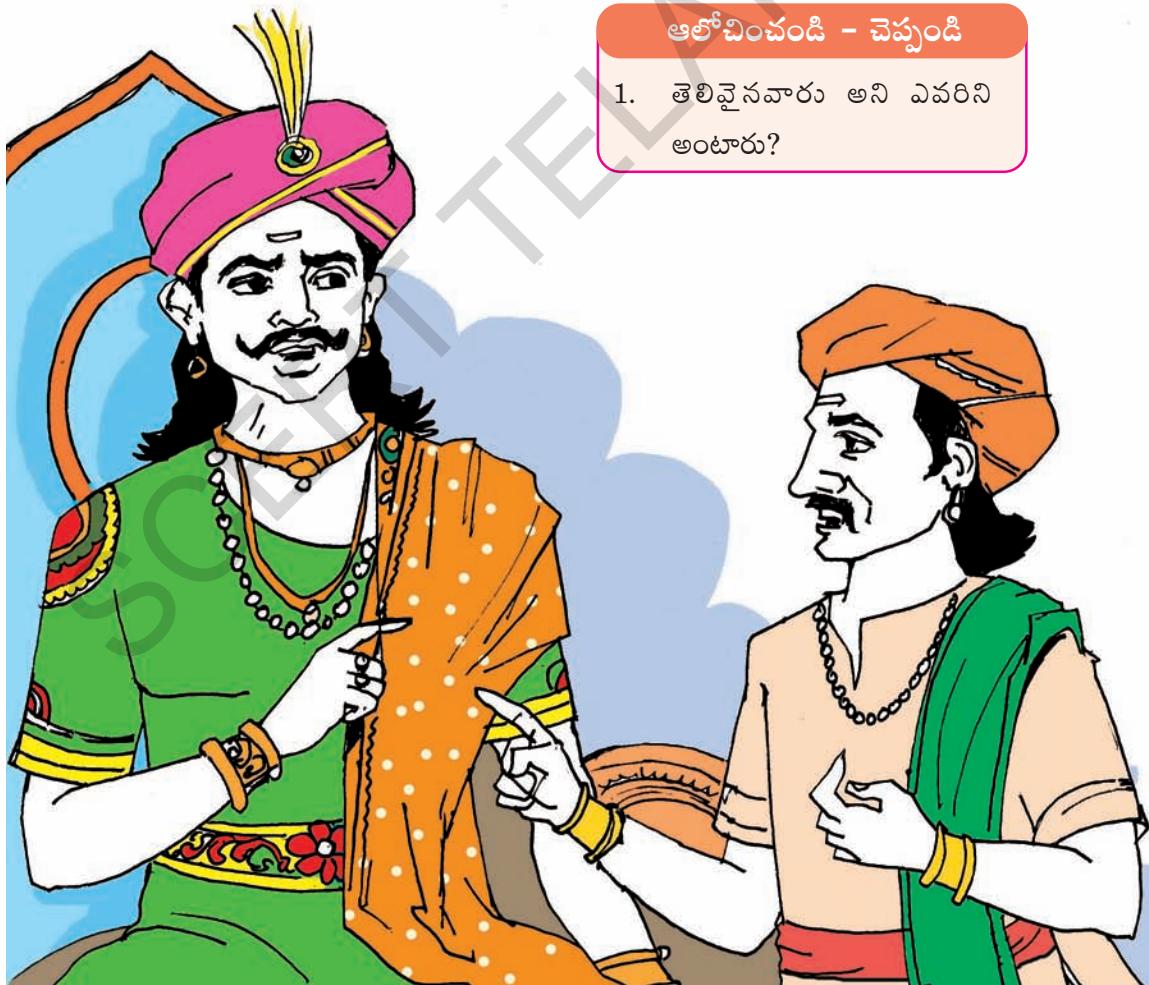
ఈ విషయం సభలో చెప్పి, వివరాలు ఎవరు తెస్తారో చెప్పమన్నాడు. ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. దానితో, “మంత్రిగారు! మన రాజ్యంలో మీరే అందరికంటే తెలివైనవారు. కాబట్టి మీరే ఈ పనిచేయాలి” అన్నాడు. దానికి మంత్రి “సరే ప్రభూ! నాకు కొంత సమయం కావాలి” అన్నాడు.

రోజులు, వారాలు, నెలలు గడుస్తున్నాయి. రాజు అడుగుతూనే ఉన్నాడు. మంత్రి “వెతుకుతున్నాను ప్రభూ!” అంటున్నాడు. “ఇన్ని రోజులైనా దొరకలేదంటే నా రాజ్యంలో మూర్ఖులు లేరేమో” అని రాజు మనసులో సంతోషించాడు.

కొంతకాలం తరువాత, మంత్రి “ఐదుగురు మూర్ఖులు దొరికారు ప్రభూ! వారిని రేపు సభలో ప్రవేశపెడుతాను” అన్నాడు.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

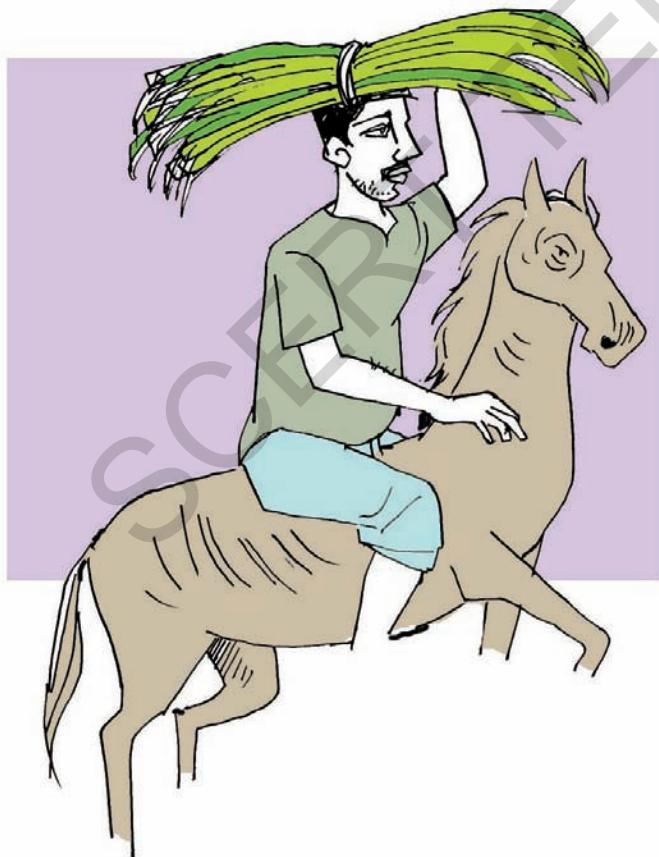
1. తెలివైనవారు అని ఎవరిని అంటారు?

II

మరుసటి రోజు సభలోకి
ముగ్గురు వచ్చారు. రాజు ఒక్కాక్కరి
గురించి చెప్పమన్నాడు.

“మహారాజా! నేను కట్టేలు
కొడుతుంటే పట్టుకు వచ్చారు” అని
మెదటివాడు అన్నాడు. “ఏంటి
మంత్రిగారు?” అని అడిగాడు
రాజు. “అవను ప్రభూ! తాను
కూర్చున్న కూమృను తానే
నరుకుతున్నాడు” అన్నాడు మంత్రి.

“నువ్వు?” అన్నాడు రాజు
రెండోవాడిని. “రాజా! నేను
గడ్డిమోపు మోస్తుంటే పట్టుకు
వచ్చారు” అన్నాడు. “అవను ప్రభూ!
గడ్డిమోపు మోస్తూ తన బక్కచిక్కిన
గుర్రంపై వస్తున్నాడు. గడ్డిమోపును
గుర్రంపై పెట్టవచ్చు కదా అంటే..
‘నన్ను, గడ్డిమోపును ఇద్దరినీ
మోయలేదు. కాబట్టి నేను
మోస్తున్నాను, నన్ను గుర్రం
మోస్తున్నదని అంటున్నాడు’ అన్నాడు
మంత్రి.

“మరి నువ్వు!” అన్నాడు
 రాజు మూడోవాడితో -
 “రాజా! పోగొట్టుకొన్న
 ఉంగరాన్ని వెతుకుతుంటే
 పట్టుకువచ్చారు” అన్నాడు
 మూడోవాడు. “అవును
 ప్రభూ! చీకటిలో
 పోగొట్టుకొన్న ఉంగరాన్ని ఏది
 దీపం కింద వెతుకుతున్నాడు.
 పైగా వెలుతురులోనే
 కనిపిస్తుంది కదా!
 అంటున్నాడు” అన్నాడు
 మంత్రి.

అలోచించండి - చెప్పండి

- ముగ్గురు ఎలాంటి వారు?

III

“నాలుగోవాడు, ఐదోవాడు ఎక్కుడ!” అడిగాడు రాజు. “నాలుగో వ్యక్తి మీరే ప్రభూ! ఐదోవాడిని నేను” అన్నాడు మంత్రి. రాజు వెంటనే కోపంతో “ఏం మాట్లాడుతున్నారో తెలుస్తుందా?” అని గద్దించాడు.

“ఎన్నో ముఖ్యమైన పనులు విడిచిపెట్టి, మూర్ఖులను ఏరి తీసుకొని రమ్మనడం మూర్ఖత్వమే కదా! మహారాజా!” అని మంత్రి అన్నాడు. “సరే! మరి నీవు?” అని ప్రశ్నించాడు రాజు.

“సరైన సలహాలు ఇవ్వాల్సిన మంత్రిని నేను! ఈ పని కోసం ఆరు నెలలు సమయం వృథా చేయడం తెలివితక్కువపనే కదా! అందుకే అందరికంటే పెద్ద మూర్ఖుడిని నేనే” అన్నాడు మంత్రి.

నిజాన్ని నిర్భయంగా వివరించిన మంత్రిని రాజు అభినందించాడు.

అలోచించండి - చెప్పండి

- రాజు, మంత్రి నిజంగానే మూర్ఖులేనా? ఎందుకో చెప్పండి.

ఇవి చేయండి

I వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- అ) ఈ కథను మీ సాంతమాటల్లో చెప్పండి.
ఆ) రాజు, మంత్రి ఇద్దరిలో ఎవరు ఎక్కువ తెలివిగలవారు? ఎందుకు?

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

- అ) కింది వాక్యాలను ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?

- మన రాజ్యంలో మీరే అందరికంటే తెలివైనవారు.
- ఐదుగురు మూర్ఖులు దొరికారు ప్రభూ!
- మహోరాజా! నేను కట్టిలు కొడుతుంటే పట్టుకువచ్చారు.
- సరైన సలహాలు ఇవ్వాలిన మంత్రిని నేను

- ఆ) కింది పేరాను చదువండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి..

“సువ్వు?” అన్నాడు రాజు రెండోహాడిని. “రాజు! నేను గడ్డిమోపు మోస్తుంటే పట్టుకు వచ్చారు” అన్నాడు. “అవను ప్రభూ! గడ్డిమోపు మోస్తు తన బక్కచికిస గుర్తంపై వస్తున్నాడు. గడ్డిమోపు గుర్తంపై పెట్టివచ్చు కదా అంటే.. ‘నన్ను, గడ్డిమోపును ఇద్దరినీ మోయలేదు. కాబట్టి నేను మోస్తున్నాను, నన్ను గుర్తం మోస్తున్నదని అంటున్నాడు’ అన్నాడు మంత్రి.

- 1) గడ్డిమోపును ఎవరు మోస్తున్నారు?

- 2) గుర్తం ఎట్లా ఉంది?

- 3) గుర్తం ఎవరెవరిని మోస్తున్నది?

- 4) పేరాలో రాజు పలికిన మాటలు రాయండి.

- 5) మంత్రి రెండో మూర్ఖునితో పలికిన మాటలు రాయండి.

III

స్వయంచాల

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలల్లో జవాబులు రాయండి.

1) మూర్ఖులు అని ఎవరిని అంటారు?

2) సమయం వృథా ఎందుకు చేయకూడదు?

అ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాలల్లో జవాబు రాయండి.

1) కథలో మంత్రి చేసింది సరైన పనేనా? ఎందుకు?

IV

స్వజనాత్మకత

అ) పారంలోని 7వ పేరా ఆధారంగా సంభాషణలు రాయండి.

V

పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు సరైన అర్థాలు గుర్తించండి.

1) పూలతోటలోని పూలను చూసి తోటమాలి సంతోషించాడు. ()

- A) బాధపడ్డాడు B) విసుక్కున్నాడు C) ఆనందించాడు

2) అల్లరి చేసిన రాజును తాతయ్య గద్దించాడు. ()

- A) మందలించాడు B) అనుమానిస్తున్నాడు C) సహాయం చేశాడు

3) నీటిని వృథా చేయకుండా పొదుపుగా వాడుకోవాలి. ()

- A) దుబారా B) తక్కువ C) ఎక్కువ

4) తప్పుచేయని వారు నిర్భయంగా ఉంటారు. ()

- A) భయం లేకుండా B) భయంతో C) ఆనందంతో

అ) కింది వాటిలో సరైన వాక్యాలను (✓) తో తప్పగా ఉన్న వాక్యాలను (✗) తో గుర్తించండి.

- 1) వేకువ జామున లేవాలి. ()
- 2) ఇతరుల వస్తువులను మనం వాడుకోవచ్చు. ()
- 3) ఇతరులతో కలసిమెలసి ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. ()
- 4) ఇతరులకు చేతనైన సహాయం చేయాలి. ()
- 5) నిజాయితీగా ఉండడం అలవర్షుకోవాలి. ()

ఇ) కింది పదాలతో సాంతవాక్యాలు రాయండి.

- 1) సమయం : _____
- 2) మూర్ఖులు : _____
- 3) బక్కబిక్కిను : _____
- 4) సలవోలు : _____

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండా!

అ) కింది పదాలను చదువండి. గీతగీసిన అక్షరాల మధ్య ఉన్న తేదాను గమనిస్తూ, స్ఫ్రేంగా పలకండి.

<u>ఆటక</u>	-	<u>ఆట</u>
<u>ఇల</u>	-	<u>ఈగ</u>
<u>డడత</u>	-	<u>డాయల</u>
<u>ఎలుక</u>	-	<u>ఎతం</u>
<u>బక్టి</u>	-	<u>బీడ</u>

పై పదాలలో అక్షరాలు చదివారు కదా! అచ్చులలో పొట్టిగా పలికే వాటిని ‘ప్రాస్యాలు’ అని,

దీర్ఘం తీసి పలికే వాటిని ‘దీర్ఘాలు’ అని అంటారు.

ఆ) కింది పద్మికలోని వ్రాస్వ అక్షరాలు గుర్తించి, వాటికి ‘○’ చుట్టుండి.

ల	కీ	ను	ఏ	జూ	బూ
పొ	సు	ధ	ఐ	చీ	వ
హ	శ	ఈ	అ	ర	జ
ష	ఓ	మే	ఫు	ఊ	ఎ

ఇ) పారం చదువండి. పారంలోని వ్రాస్వ అక్షరంతో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

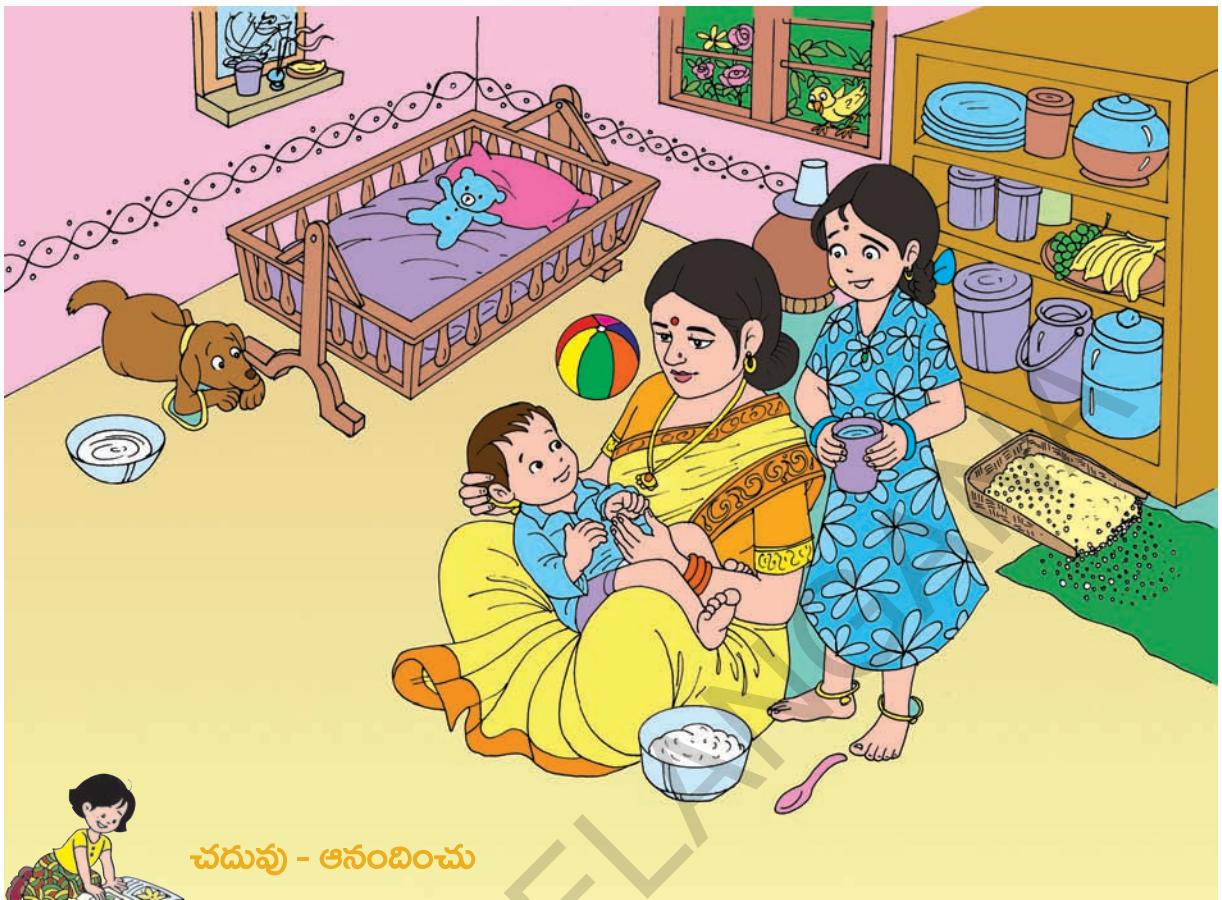

- 1) కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. బెసు / కాదు
- 2) పరిచిత పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలను. బెసు / కాదు
- 3) కథ ఆధారంగా ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు ఆలోచించి సొంతంగా జవాబులు రాయగలను. బెసు / కాదు
- 4) పారంలోని పేరా ఆధారంగా సంభాషణలు రాయగలను. బెసు / కాదు

సత్రవర్తన వల్లనే దుఃఖం నశిస్తుంది.

సుఖం వృద్ధి చెందుతుంది.

చదువు - ఆనందించు

అమ్మ

అమ్మ మనకు దైవమురా!
అమ్మ ప్రేమ రూపమురా!
అమ్మవంటి దేవత ఈ
అవనిలోన లేదురా!

తన రక్తము పోసి మనను
కనిపెంచునురా!
తీపికథలు చెప్పిబువ్వు
తినిపించునురా!

అమ్మపిలుపులో ఎంతో
కమ్మడనం ఉందిరా!
అమ్మ పలుకు మాటల్లో
అమ్మతమే చిందురా!

జోలపాట పాడి
ఉయ్యాల లూపురా!
లాలిపాట పాడి
నిదుర బుచ్చురా!

“బాలగేయాలు - వేముగంటి నరసింహోచార్యులు”

3. పాప్ పీలుకులు

- ఆవంత్న సోమసుందర్

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. చిత్రాన్ని చూడండి. చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
2. పాప ఏం మాట్లాడుతూ ఉండవచ్చు?
3. చిన్న పిల్లలు వేటిని ఇష్టపడతారు?

పారం ఉద్దేశం

మనసుకు ఉల్లాసం కలిగించే పిల్లల మాటలు, చుక్కలు, ప్రకృతి వీటిని తెలియజేయడమే పారం ఉద్దేశం.

పార్యభాగ వివరాలు

ఈ పారం గేయప్రక్రియకు చెందినది. ఈ గేయం ఆవంత్స సోమసుందర్ రాసిన 'పసిడి రథం' ప్స్తకం లోనిది.

కవి పరిచయం

ఆవంత్స సోమసుందర్ తూర్పు గోదావరి జిల్లా శంఖవరం గ్రామంలో జ్ఞాంచాడు. ఈయన ప్రముఖ అభ్యుదయకవి. వజ్రాయుధర, కాహళి, గోదావరి జల ప్రతయం, మేఘరంజని, మిణగురులు లాంటి అనేక రచనలు చేశాడు.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ గేయాన్ని పాడేటప్పుడు శ్రద్ధగా వినండి. మీరూ పాడండి. గేయ సారాంశాన్ని వినండి.
- ♦ గేయాన్ని చదువండి. ఇప్పటివరకు మీరు తెలుసుకొన్న విషయాలు గేయంలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ♦ పారం చదువండి. ఆర్థంకాని పదాల కింద గీత గేయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా ఉపాధ్యాయుడిని అడిగి తెలుసుకొండి.

పాప నోటిలో ఎన్నో మాటలు

గలగల లాడాయి...

ఆకాశంలో ఎన్నో చుక్కలు

మిలమిల లాడాయి...

ఏటినీటిలో ఎన్నో చేపలు

తళతళ మన్నాయి...

చెట్టు కొమ్మలో ఎన్నో పిట్టలు

కిలకిల మన్నాయి...

మల్లె తీగలో ఎన్నో పువ్వులు

ఘుమ ఘుమ లాడాయి...

మంచి హృదయములు మంచి గుణాలకు

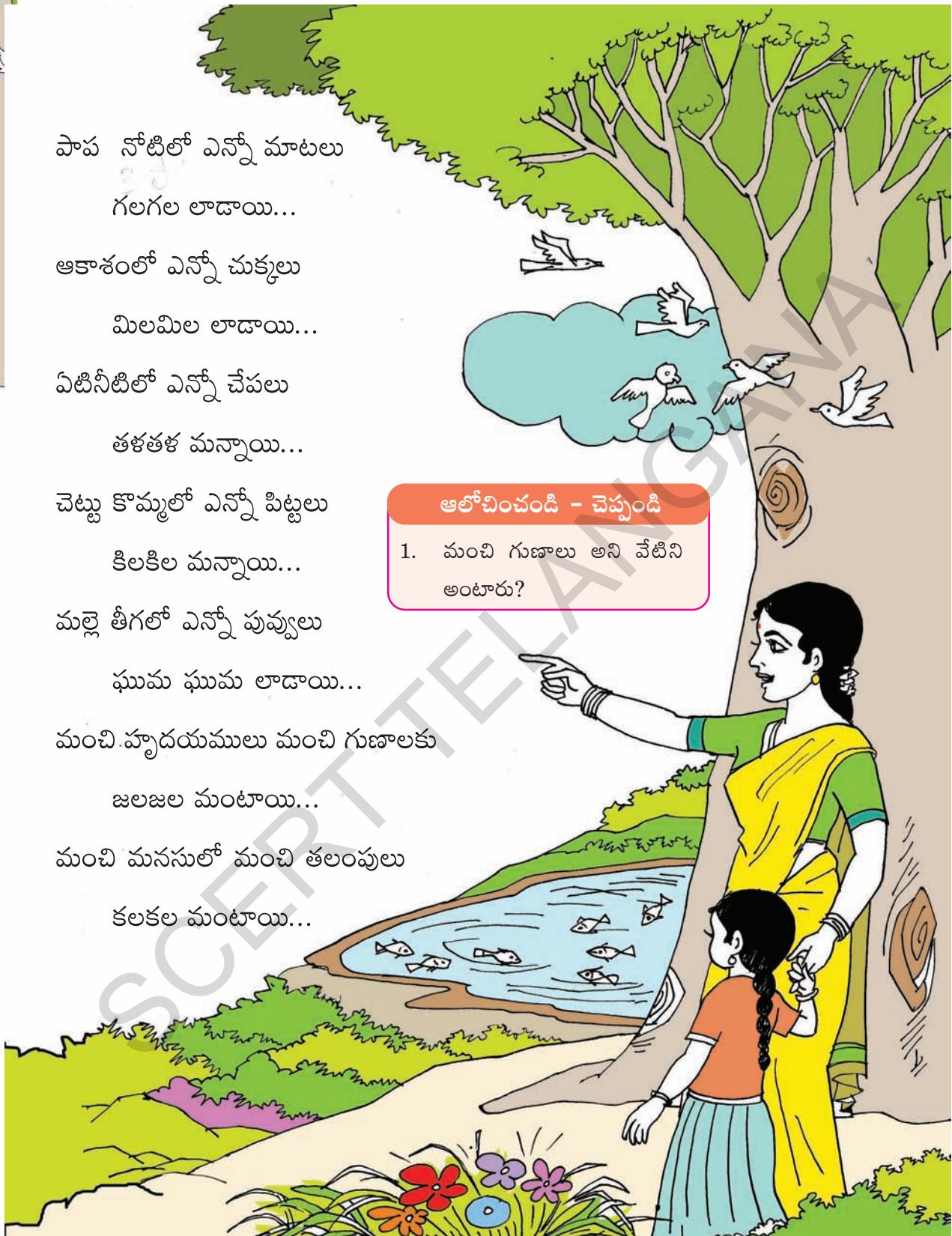
జలజల మంటాయి...

మంచి మనసులో మంచి తలంపులు

కలకల మంటాయి...

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- మంచి గుణాలు అని వేటిని అంటారు?

ఇని చేయండి

I వినదం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- అ) గేయాన్ని రాగంతో పాడండి.
- అ) ఈ గేయం యొక్క సారాంశాన్ని సాంతమాటల్లో చెప్పండి.

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

- అ) పారం చదువండి. పారంలో మిలమిల, తళతళ... వంటి పదాలున్నవి కదా! వాటి కింద గీత గీయండి.
- అ) కింది పదాలను వరుసక్రమంలో జతపరచండి. జతపరచిన వాటిని కలిపి కింద రాయండి.

ఆకాశంలో చుక్కలు

కిలకిలమన్నాయి

ఏటినీటిలో చేపలు

గలగలలాడాయి

చెట్టుకొమ్మలో పిట్టలు

తళతళమన్నాయి

పాప నోటిలో మాటలు

మిలమిలలాడాయి

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

- అ) కింద గేయాన్ని చదువండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి..

ఏనుగు ఏనుగు నల్లన

ఏనుగు కొమ్మలు తెల్లన

ఏనుగు మీద రాముడు

ఎంతో చక్కని దేవుడు!

1) గేయంలో దేని గురించి ఉన్నది?

2) ఏనుగు ఏ రంగులో ఉన్నది?

3) ఏనుగు మీద ఎవరు ఉన్నారు?

4) ఏనుగు కొమ్ము ఏ రంగులో ఉన్నది?

5) చక్కని దేవుడు ఎవరు?

III

స్వియరచన

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1) మీకు ఏ పువ్వంటే ఇష్టం? ఎందుకు?

2) మంచి తలంపులు అంటే ఏమిటి?

అ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాలలో జవాబు రాయండి.

- 1) విద్యార్థులుగా మీరు అలవర్షకోవాల్సిన మంచి గుణాలు ఏవి? వీటిని ఎందుకు అలవర్షకోవాలి?

IV సృజనాత్మకత

అ) కింది గేయాన్ని పొడిగించండి.

పిట్టలు పిట్టలు పిట్టలు

చిట్టిపొట్టి _____

V పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలు చదువండి. ఒకే అర్థం వచ్చే పదాలను గుర్తించి కింది ఖాళీలలో రాయండి.

- 1) ఆకాశంలో సక్కుత్రాలు మిలమిల మెరుస్తున్నాయి. ఆ చుక్కలను లెక్కించడం ఎవరి తరం కాదు. ఆ తారల మెరుపులు ఎంతో అందంగా ఉన్నాయి.

- 2) రామయ్య అందరూ మంచిగా ఉండాలనుకొంటాడు. అందరికి మేలు చేస్తాడు. అందరి హితం కోరేవాడు కాబట్టే గొప్పవాడు.

3) ఆకాశంలో సూర్యుడు ఉన్నాడు. నింగిలో పక్కలు ఎగురుతున్నాయి. గగనంలో విమానం సాగుతున్నది.

అ) ‘మల్లెపూలు ఫుమ ఫుమ లాడాయ’ అని తెలుసుకున్నారు కదా! కింది పదాలతో వాక్యాలు రాయండి.

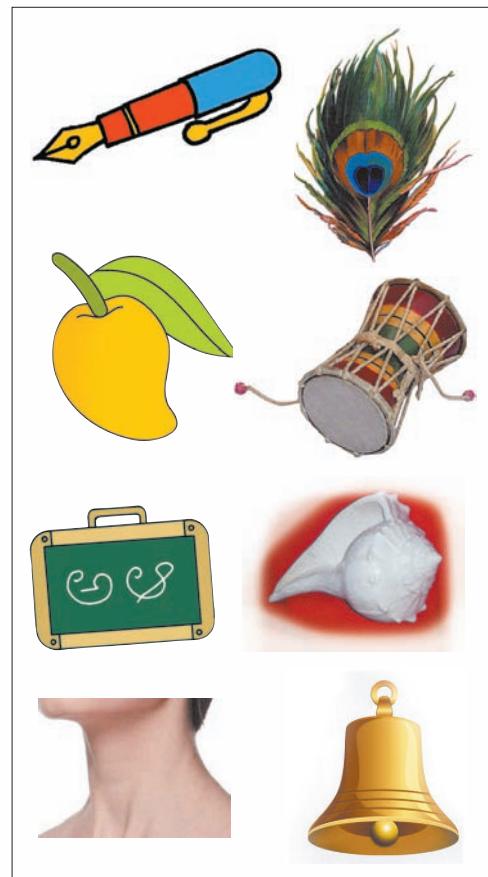
- 1) కిలకిల : _____
- 2) కలకల : _____
- 3) తళతళ : _____
- 4) మిలమిల : _____
- 5) గలగల : _____

VI భాషను గురించి తెలుసుకుందాం!

అ) కింది పదాలను చదువండి. గీత గీసిన అక్షరాలను స్పష్టంగా పలుకండి.

క	ఖ
గ	ఘ
చ	ఞ
జ	రు
ట	ర
డ	ఢ
త	ఠ
ద	ధ
ప	ఫ
బ	భ

కలం	-	శంఖం
గంట	-	ఘంటం
చలం	-	పించుం
జలం	-	రుషం
కటుకం	-	కంరుం
డమరు	-	డంకా
తబల	-	కధు
దయ	-	ధర
పులక	-	ఫులం
బండ	-	భజన

అ) ముందు పేజీలోని పదాలలో గీత గీసిన అక్షరాలను పలకడంలో తేదాను చెప్పండి.

“క, గ, చ, జ, ట, డ, త, ద, ప, బ” వంటి అక్షరాలను తేలికగా పలుకుతాం.

ఇట్లూ తేలికగా పలికే అక్షరాలను “అల్ప ప్రాణాక్షరాలు” అంటారు.

“ఖ, ఘ, ఞ, రు, ర, ధ, థ , ధ, ఘ, భ ” వంటి అక్షరాలను ఒక్కి

పలుకుతాం. ఇట్లూ పలికే వాటిని “మహా ప్రాణాక్షరాలు” అంటారు.

ఇ) 1వ పాఠం, 2వ పాఠం చదువండి. మహా ప్రాణాక్షరాలు ఉన్న పదాలు గుర్తించి, రాయండి.

1వ పాఠం	2వ పాఠం

నేనిని చేయగలనా?

- 1) గేయసారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. బెసు / కాదు
- 2) అపరిచిత చిన్న గేయాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలను. బెసు / కాదు
- 3) ఇష్టప్పున వాటి గురించి, అలవర్పుకోవలసిన గుణాల గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను. బెసు / కాదు
- 4) గేయాన్ని పొడిగించగలను. బెసు / కాదు

ప్రకృతి మనకు గాలి, నీరు, ఆహారం,
అందం, ఆనందాన్ని ఇస్తున్నది.
ఆ ప్రకృతిని కాపాడుకోవడం
మన బాధ్యత.

4. స్నాహం

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. వై బొమ్మలో మీరు ఏమి గమనించారు?
2. ఆమె గొప్పతనం ఏమిది?

పారం ఉద్దేశం

వైకల్యాన్ని అధిగమించిన వ్యక్తులు సాధించిన విజయాల గురించి తెలుపుతూ, లేఖా రచనను పరిచయం చేయడం ఈ పారం ఉద్దేశం.

పార్శ్వభాగ వివరాలు

ఈ పారం 'లేఖా రచన' ప్రక్రియకు చెందినది.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ కళ్ళు లేనివారు ఎలా పనిచేస్తారు? ఎలా చదువుతారో చర్చించండి.
- ♦ ఇప్పటివరకు మీరు చర్చించిన విషయాలు పారంలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ♦ పారం చదువండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా ఉపాధ్యాయుడిని అడిగి తెలుసుకొండి.

హన్సకౌండ,

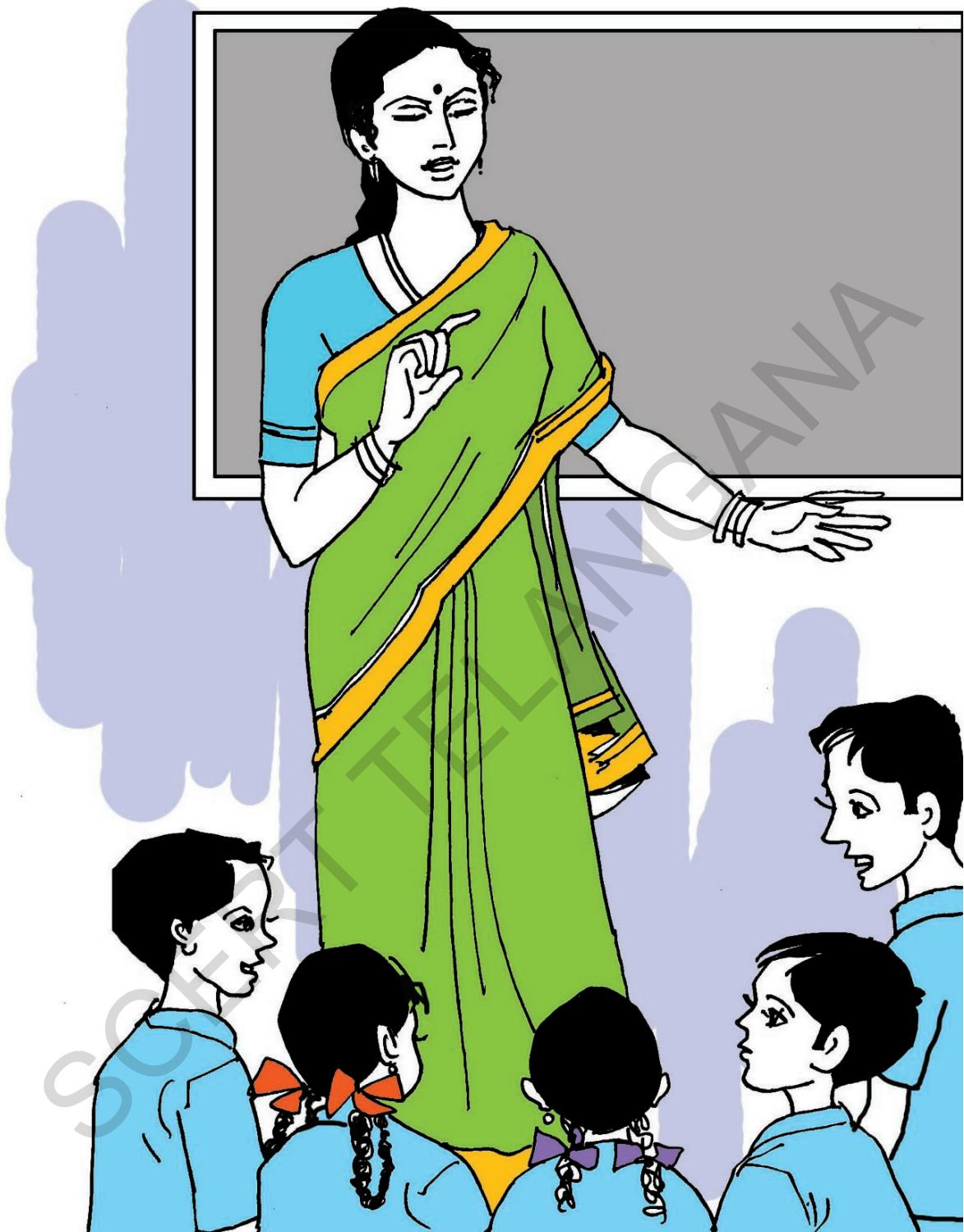
తేది : 26-08-2019.

ప్రియమైన సలీమాకు,

నమస్కారం. ఇక్కడ మేము క్షేమం. నువ్వు క్షేమంగా ఉన్నావని అనుకుంటున్నాను.

చాలా రోజులుగా నీకు ఒక గొప్ప వ్యక్తిని గురించి చెప్పాలి అనుకుంటున్నాను. ఆమె మా సాంఘికశాస్త్రం బోధించే స్వాతి టీచర్. ఆమెకు రెండు కళ్ళు కనిపించవు.

నమ్మశక్యంగా లేదు కదూ! ఎవరి సహాయం లేకుండానే మా తరగతికి వస్తుంది. మొదట మేము కూడా ఆశ్చర్యపోయాం. తనకు కనిపించకపోయినా ఎలా వచ్చింది! అని. అదే అడిగితే, ఎక్కుడికైనా వెళ్గలనని, పనులు చేసుకోగలనని చెప్పింది.

మరి ఎలా చదువుకున్నారని అడిగాం. దానికి, “అమ్మా, నాన్న, మిత్రులు చదివి వినిపించేవారు. వాటిని విని అర్థం చేసుకొని, తిరిగి చెప్పే దానిని” అన్నారు. “మరి రాయడం ఎలా?” అని అడిగాం. పరీక్షలో జవాబులు చెబుతుంటే సహాయకులు రాశేవారు. అలా పరీక్షలలో పాసయ్యాను” అని చెప్పారు.

అంధులపాలిట “బ్రైటీ లిపి” గొప్ప వరమని తెలిపింది. బ్రైటీ కూడా అంధుడేనని, చదువడంలో కలిగే ఇబ్బందిని తొలగించేందుకు కష్టపడి లిపిని కనుగొన్నాడని చెప్పింది. బ్రైటీ లాగే వైకల్యాన్ని గెలిచి విజయం సాధించిన వారి గురించి ఆసక్తిగా చెప్పేది. ఏ అవయవమూ పనిచేయని స్టీపెన్ హోకింగ్ విశ్వరహస్యాలను కనుగొన్న విధం వివరిస్తుంటే మా ఆశ్చర్యానికి అంతేలేదు. అలాగే పవర్లిఫ్టర్ రాజేందర్ సింగ్, సంగీత దర్జకుడు రఫీంద్రజైన్, పెట్టుడు పాదాలతో నాట్యం చేసే సుధాచంద్రన్ మొదలైన వారందరూ శారీరక వైకల్యం ఉన్నవారే! అయినా పట్టుదలతో తమను తాము నిరూపించుకున్నారు.

ఈ గొప్పవారి గురించి తెలుసుకున్న తరువాత అందరిలాగే వైకల్యంగల ఎవరైనా ఏదైనా సాధించగలరని చెప్పవచ్చు. వైకల్యం ఉన్నవారిపై చూపాల్చింది సానుభూతి కాదు. వారిని గౌరవించడం, ప్రోత్సహించడం వంటి విషయాలను మా స్వాతి టీచర్ ద్వారా తెలుసుకున్నాం.

అప్పటి నుండి మా టీచర్ అంటే మాకు మరింత ఇష్టం, గౌరవం పెరిగింది. అప్పుడప్పుడు వారి ఇంటికి కూడా వెళ్లి వస్తున్నాం.

కష్టపడకపోవడం, నేర్చుకోకపోవడం, ప్రయత్నం చేయకపోవడమే ఆసలైన వైకల్యాలని తెలుసుకున్నాం.

నువ్వు సెలవుల్లో వచ్చినప్పుడు మా స్వాతి టీచర్ను పరిచయం చేస్తాను. మీ పెద్దలకు నమస్కారాలు తెలుపగలవు. తిరిగి ఉత్తరం రాయగలవు. ఎదురు చూస్తుంటాను.

చిరునామా

ఇట్లు

సలీమా,

నీ మిత్రురాలు

2-1-11,

కరుణ

చర్చపల్లి,

వరంగల్ (రూరల్).

ఇవి చేయండి

I వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

అ) అంగవైకల్యం ఉన్నవారిని దివ్యాంగులు అని అంటున్నారు. మీకు తెల్పిన దివ్యాంగుల గురించి చెప్పండి.
వారి గొప్పతనం ఏమిటో తెలుపండి.

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

అ) పారం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

- 1) ఉత్తరం రాసింది ఎవరు? జ: _____
- 2) ఉత్తరం రాసిన తేది ఏమిటి? జ: _____
- 3) ఉత్తరం ఎక్కడి నుండి రాసారు? జ: _____
- 4) ఎవరి గురించి ఉత్తరం రాసింది? జ: _____
- 5) ఆసలైన వైకల్యం అంటే ఏమిటని రాసింది? జ: _____

అ) కింది పేరాను చదువండి. ‘ఎవరు, ఏమి, ఏమిటి? ఎలా?, వచ్చేలా ప్రశ్నలు తయారుచేయండి. వాటికి ఒక పదంలో జవాబు రాయండి.

స్వాతి టీవర్ - ‘బ్రయిలీ లాగే వైకల్యాన్ని గెలిచి విజయం సాధించిన వారి గురించి ఆసక్తిగా చెప్పేది. ఏ అవయవమూ పనిచేయని స్థిపెన్ హోకింగ్ విశ్వరహస్యాలను తెలిపిన విధం వివరిస్తుంటే మా ఆశ్చర్యానికి అంతేలేదు. అలాగే పవర్లిష్టర్ రాజేందర్ సిగ్, సంగీత దర్జకుడు రఫీంద్రజైన్, పెట్టుడు పాదాలతో నాట్యం చేసే సుధాచంద్రన్ మొదలైన వారందరూ శారీరక వైకల్యం ఉన్నవారే. అయినా పట్టుదలతో తమను తాము నిరూపించుకున్నారు.’

- 1) _____ జ: _____
- 2) _____ జ: _____
- 3) _____ జ: _____
- 4) _____ జ: _____
- 5) _____ జ: _____

III

స్వయంచారణ

గ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1) స్వాతి టీచర్ అంటే ఎందుకు గౌరవం పెరిగింది?

2) వైకల్యం ఉన్నవారితో మనం ఎలా ఉండాలి?

గ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

1) ‘వైకల్యం ఉన్నవారందరూ చాలా గొప్పవారు’ దీనిని సమర్థిస్తూ రాయండి.

IV

స్వజనాత్మకత

అ) మీకు నచ్చిన టీచర్ గురించి మీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

V

పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు సరైన అర్థం గుర్తించండి.

- 1) గొప్పవారి జీవితం నుండి స్వార్థి పొందాలి. (ప్రశంస, ప్రేరణ)
- 2) మంచి రాగం కోసం బాగా స్థాధన చేయాలి. (అభ్యాసం, ఆరంభం)
- 3) మనలోని కోపాన్ని తొలగించుకోవాలి. అది మన శత్రువు. (కాపాడుకోవాలి, తీసివేయాలి)
- 4) ఆపదలో ఉన్న వారిని సానుభూతితో ఆదరించాలి. (దయ, కోపం)

ఆ) కింది పదాలను ఉపయోగించి సాంతవాక్యాలు రాయండి.

- 1) ఆశ్చర్యం : _____
- 2) ఆసక్తి : _____
- 3) నమ్మశక్యం : _____
- 4) గౌరవం : _____

ఇ) కింది పదాల వరుసలో ఒక పదం వేరుగా ఉన్నది. దానిని ‘O’ తో గుర్తించండి.

- 1) తూర్పు, లేఖ, పదమర, డక్కిణం
- 2) బాధ, నొప్పి, దుఃఖం, ఉత్సాహం
- 3) నది, చెరువు, సరస్సు, బావి
- 4) ఉపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయుడు, మామయ్య, విద్యార్థులు
- 5) వాట్సప్, ఫేస్బుక్, ఉత్తరం, ట్యూట్టర్

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండా!

ఆ) కింది పేరాను చదువండి. గీత గీసిన పదాల నుండి నామవాచకాలను గుర్తించండి.

రజిత, యూదమ్మ, ప్రవీణ, రాము, రవి, యూకుబ్, జరీనా హైదరాబాద్‌లో జరిగే ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలకు వచ్చారు. వీరు ఆదిలాబాదు, ఖమ్మం, కరీంనగర్, వరంగల్లు, రంగారెడ్డి, మహబూబ్‌నగర్, నిజామాబాద్ జిల్లాల నుంచి వచ్చారు. వాళ్ళు మొజంజాహీ మార్కెట్‌కు వెళ్ళి సపోటా, అరటి, జామ, బత్తాయి పండ్లను కొన్నారు. అందరు కలసి ఆ పండ్లను తిన్నారు. వాళ్ళందరూ మంచి స్నేహితులయ్యారు.

గీత గీసిన పదాల్లో వ్యక్తుల పేర్లు, జిల్లాల పేర్లు, పండ్ల పేర్లు ఉన్నాయి కదా! ఇలా వ్యక్తుల, వస్తువుల, ప్రాంతాల పేర్లను తెలిపే వాటిని నామవాచకాలు అంటారు.

మీకు తెలిసిన మరికొన్ని నామవాచకాలు రాయండి.

నేనిని చేయగలనా?

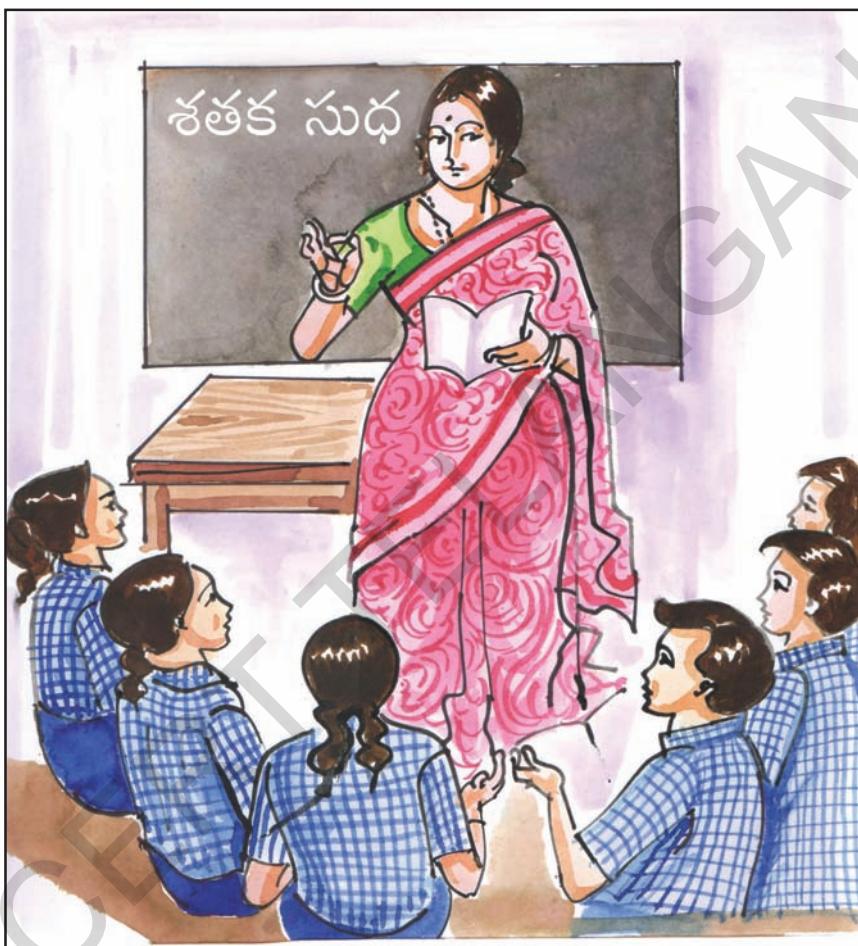
1) దివ్యాంగుల గొప్పతనం గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	జౌను / కాదు
2) అపరిచిత పేరాను చదివి ప్రశ్నలను రాయగలను.	జౌను / కాదు
3) దివ్యాంగుల గొప్పతనం గురించి సమర్థిస్తూ సొంతమాటల్లో రాయగలను.	జౌను / కాదు
4) మిత్రులకు లేఖ రాయగలను.	జౌను / కాదు

ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోవద్దు.
ఆత్మవిశ్వాసం ఉన్నవారికి లోకంలో
అసాధ్యమేదీ లేదు.

5. శతక సుధ

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. బొమ్మలో ఎవరెవరున్నారు?
2. ఉపాధ్యాయిని ఏం చెపుతుండవచ్చు? ఊహించండి.
3. ఇట్లాంటి మరికొన్ని మంచి మాటలను పారం ద్వారా తెలుసుకొండా!

పారం ఉద్దేశం

శతకవద్యాలు సమాజంలోని పోకడలను తెలుపుతాయి. వాటి ఆధారంగా విద్యార్థుల్లో నైతిక విలువలను పెంపాందింపజేసి ఉత్తమ వౌరులుగా తయారుజేయడమే ఈ పాఠ్యాంశ ఉద్దేశం.

పార్యభాగ వివరాలు

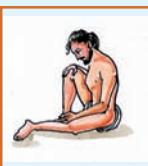
ఈ పారం శతక ప్రక్రియకు చెందినది. శతకం అంటే నూరు లేదా నూటికిహిగా ఉండే పద్యాలతో ఉండేది. శతకాల్లోని పద్యాలకు ‘మకుటాలు’ ఉంటాయి. ఈ పారంలోని పద్యాలు సుమతి, వేమన, తెలుగు బాల, తెలుగుపూలు శతకాల్లోనివి.

కవి పరిచయం

(13వ శతాబ్దం)

ఈ పారంలోని 1, 2 పద్యాలు సుమతి శతకంలోనివి. వీటిని రాసింది బద్దెన. ఈయన వేములవాడను పాలించిన చాళుక్యరాజైన భీద్రభూపాలునిగా ప్రసిద్ధుడు. ఈయన సుమతీ శతకంతోపాటు ‘సీతి శాస్త్రముక్తావళి’ అనే గ్రంథాన్ని రాశాడు.

(17వ శతాబ్దం)

ఈ పారంలోని 3, 4 పద్యాలు వేమన శతకంలోనివి. వీటిని రాసింది వేమన. ప్రజాకవిగా ప్రసిద్ధుడైన వేమన కడప ప్రాంతానికి చెందినవాడు. ఈయన రాసిన పద్యాలు తెలియని తెలుగువారుండరు.

(04-08-1912
21-06-1992)

ఈ పారంలోని 5వ పద్యం తెలుగుబాల శతకం లోనిది. రాసింది జంధ్యాల పొపయ్యశాస్త్రి. ఈయన గుంటూరు జిల్లా వాసి. కరుణలీ, ఉదయలీ వీరి ప్రసిద్ధ రచనలు.

(01-05-1925
16-10-1971)

ఈ పారంలోని 6వ పద్యం తెలుగుపూలు శతకంలోనిది. దీనిని రాసింది నార్థ చిరంజీవి. ఈయనది కృష్ణాజిల్లా. ఈయన ఎర్రగులాబీ, తెలుగుపూలు, వేమూ-పెసర చేసు లాంటి రచనలు చేశాడు.

I

* తనవారు లేని చోటను
జన వించుక లేనిచోట జగడము చోటన్
అనుమానమైన చోటను
మనుజునకున్ నిలువదగదు మహిలో సుమతీ!

* వినదగు నెవ్వరు చెప్పిన
వినిసంతనె వేగపడక వివరింపదగున్
కనికల్ల నిజము తెలిసిన
మనుజుడపో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ!

ఆశోచించండి - చెప్పండి

1. షై పద్యాలను కంఠస్థం చేయండి, భావం చెప్పండి.

II

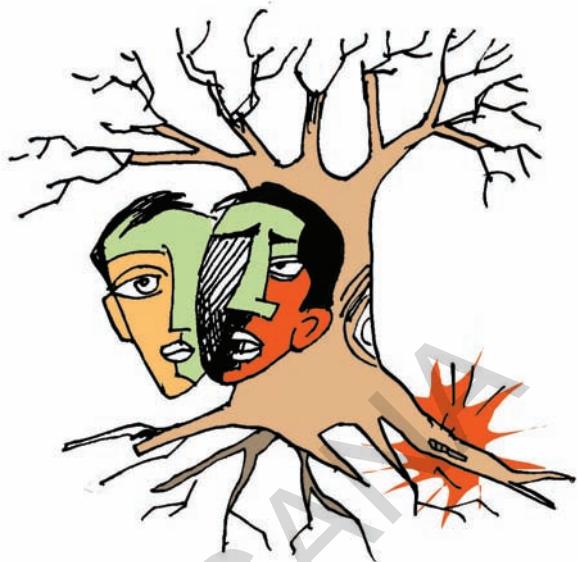
తల్లిదండ్రి మీద దయలేని పుత్రుండు
పుట్టనేమి? వాడు గిట్టనేమి?
పుట్టలోని చెదలు పుట్టదా? గిట్టదా?
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

వేరు పురుగు చేరి వృక్షంబు చెరచును
 చీడ పురుగు చేరి చెట్టు చెరచు
 కుత్సితుండు చేరి గుణవంతు చెరచురా!
 విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- పై వద్యాలను కంఠస్థం
చేయండి, భావం చెప్పండి.

III

తనకు తగని పిచ్చిపనులకు పోనేల
అదును త్రోక్కి కాలు కడుగుపేల?
కోతి మేకు పీకి కోల్పోయే ప్రాణాలు
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగు బాల!

చదువురాని వాని జనులు మెచ్చరు సుమ్ము
 చదువునేర్చువాని జగము మెచ్చు
 దేశకాల గతులు తెలియగా వచ్చును
 తెలియు మంచి చెడ్డ తెలుగు బిడ్డ!

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- పై వద్యాలను కంఠస్థం
చేయండి, భావం చెప్పండి.

భూవాలు

- ఓ బుద్ధిమంతుడా! తనవారు లేనిచోట, మాట చెల్లుబడి కానిచోట, తగవులాడుకునే చోట, అనుమానం ఉన్నచోట మనిషి ఉండకూడదు.
- ఓ బుద్ధిమంతుడా! ఎవ్వరు చెప్పినా వినాలి. విన్నవెంటనే తొందరపడకుండా బాగా పరిశీలన చేయాలి. అలా పరిశీలించి అది నిజమో, అబద్ధమో తెలుసుకున్న మనిషే నీతిపరుడు.
- తల్లిదండ్రుల మీద ప్రేమలేని కొడుకు పుట్టినా ఒక్కటే! చచ్చినా ఒక్కటే! పుట్టులోపల చెదలు పుట్టుంది, చస్తుంది. అట్లాగే తల్లిదండ్రుల మీద ప్రేమలేని కొడుకు పుట్టులోని చెదలుతో సమానం.
- వేరుకు పట్టిన పురుగు చెట్టును తెలియకుండా పాడుచేస్తుంది. చీడపురుగు అతి తొందరగా చెట్టును నశింపజేస్తుంది. అలాగే మంచివాడిని చేరిన చెడ్డవాడు అతడిని కూడా చెడగొడతాడు.
- ఒక వడ్డంగి చెక్క మొద్దును చీల్చుడానికి పెద్ద మేకును దించాడు. చెక్కమొద్దు సగం చీలింది. పనిని మధ్యలో వదిలి వడ్డంగి అన్నం తినడానికి వెళ్లాడు. ఇంతలో ఒక కోతి అక్కడికి వచ్చి ఆడుతూ మొద్దుపై కూచుంది. దాని తోక చీలిక మధ్యలోకి వెళ్లింది. ఊరికే కూర్చోక ఆ కోతి మేకును పీకింది. దాని తోక ఆ మొద్దు చీలికలో చిక్కుకుపోయింది. ఆ జాధతో కోతి విలవిలలాడుతూ చనిపోయింది. తనకు తగని పనులకు ఎవ్వరైనా పోకూడదు. బురదను తొక్కుటేందుకు? కాలు కడిగేదెందుకు? ఎవరి హద్దుల్లో వారుంటే మంచిది.
- ఓ తెలుగు బీడ్డా! చదువురాని వాడిని ఎవ్వరూ మెచ్చుకోరు. చదువుకుంటున్న వాడిని అందరూ మెచ్చుకుంటారు. చదువుకోవడంవల్ల దేశకాలాలకు సంబంధించిన విషయాలన్నీ తెలుస్తాయి. అంతేకాదు ఏది మంచి? ఏది చెడు? అనేవి తెలుస్తాయి.

ఇవి చేయండి

I వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- పారంలోని పద్మాలను శతక పద్మాలంటారు కదా? ఇలాంటి పద్మాలను ఎందుకు నేర్చుకోవాలి?
- శతక పద్మాల వల్ల తెలుసుకున్న నీతులను చెప్పండి.

II

ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

అ) కింది భావాలను తెలిపే పద్యపాఠాలను పాఠంలో గుర్తించి రాయండి.

1) విస్మయంటనే తొందర పడకుండా బాగా పరిశీలన చేయాలి.

2) అనుమానం ఉన్నచోట మనిషి ఉండకూడదు.

3) వేరు పురుగు చెట్టును పాడుచేస్తుంది.

4) చదువుకుంటున్న వాణి అందరూ మెచ్చుకుంటారు.

అ) కింది పద్యాన్ని చదివి ఖాళీలు పూరించండి.

ఉపకారికి నుపకారము

విపరీతము గాదు సేయ వివరింపంగా

అపకారికి నుపకారము

నెపమెన్నుక సేయువాడు నేర్పగి సుమతీ!

1) _____ కి ఉపకారం చేయడం విపరీతం కాదు.

2) అపకారం చేసిన వారికి కూడా _____ చేయాలి.

3) ఈ పద్యానికి మకుటం _____

4) ఈ పద్యం _____ శతకం లోనిది.

III

స్వయంచాల

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1) మనిషి ఎలాంటి ప్రదేశాలలో ఉండకూడదు? ఎందుకు?

2) ‘నీతి పరుడు’ అని ఎవరిని అంటాం?

ఆ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

1) శతక పద్యాలలోని గొప్పదనం ఏమిటి? వీటివల్ల కలిగే మేలు ఏమిటి?

IV సృజనాత్మకత

అ) పారంలోని ఐదవ పద్యం ఆధారంగా కథను సాంతమాటల్లో రాయండి.

V పదజాలం

అ) ఒకే అర్థం వచ్చే పదాలను పర్యాయపదాలు అంటారు. కింది వాక్యాలలో ఒకే అర్థం వచ్చే పదాల కింద గీత గీయండి.

- 1) ఈ భూమిపైన ఎన్నో జీవరాశులు ఉన్నాయి. వివిధ రసాయనాలు వాడటంవల్ల ధరణి కలుషితం అవుతున్నది.
ఈ వసుధను మనం కాపాడుకోవాలి.
- 2) అబద్దాలాడటం మహోపాపం. కల్లులాడేవాడు మోసకారి.
- 3) బురదలో పుట్టినా తామరాకుకు అడును అంటదు.
- 4) ఎవ్వరితో జగడం పెట్టుకోవద్దు. కొట్టాట అందరినీ దూరం చేస్తుంది.
- 5) అనుమానం వచ్చినప్పుడు ఉపాధ్యాయుడిని అడిగితే సందేహం తీరుతుంది.

అ) కింది వాక్యాల్లో గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి.

- 1) మనజుడిలో మంచితనం ఉండాలి.
మనజులు = _____
- 2) పుట్టిన ప్రతిజీవి గిట్టక తప్పదు.
గిట్టడం = _____
- 3) కుత్సితునితో స్నేహం పనికిరాదు.
కుత్సితుడు = _____
- 4) అడును త్రాక్షినప్పుడు కాళ్లు కడుగుకోవాల్సిందే.
అడును = _____
- 5) ఈ జగము నందు మంచిని పెంచాలి.
జగము = _____

ఇ) కింది పదాలను జంట పదాలు అంటారు. ఇట్లాంటి పదాలు మరికొన్ని రాయండి.

ఉదా: మంచి - చెడూ

ముందు - వెనుకా

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండా!

గ) కింది వాక్యాలు చదువండి. గీత గీసిన పదాలను గమనించండి.

- 1) గణేశ్ మైదానానికి వెళ్ళాడు. అతడు ఆటలు ఆడాడు.
- 2) అరుణ వంట చేస్తుంది. ఆమె బోమ్మలు కూడా గీస్తుంది.
- 3) తాత పూజ చేశాడు. ఆయన ప్రసాదం ఇచ్చాడు.
- 4) సురేశ్, మంజుల, శారద కలిసి బజారుకు వెళ్ళారు. వాళ్ళు అక్కడ నోటు పుస్తకాలు కొన్నారు.
- 5) అవు గడ్డి మేసింది. అది పాలు ఇచ్చింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల అధారంగా కింది పట్టిక పూరించండి.

వాక్యం	పేరు (నామవాచకం)	పేరుకు బదులుగా వాడిన మాట
1	గణేశ్	అతడు
2	_____	ఆమె
3	_____	_____
4	సురేశ్, మంజుల, శారద	_____
5	_____	అది

పక్కపేజీలోని పట్టిక ద్వారా పేర్లకు లేదా నామవాచకాలకు బదులుగా వాడే పదాలు అదే అర్థాన్ని ఇస్తున్నాయని తెలుసుకున్నారు కదా! ఇట్లా నామవాచకాలకు బదులుగా వాడే పదాలను “సర్వనామాలు” అంటారు.

ఆయన, అతడు, అమె, వారు, ఈయన, ఇతడు, ఈమె, ఏరు, అది, అవి,

ఇది, ఇవి, నేను, మేము / మనము, నీవు, మీరు ఇవన్నీ సర్వనామాలే!

అ) కింది వాక్యాలలోని ఖాళీలను సరైన సర్వనామ పదాలతో పూరించండి.

- 1) అబ్బుల్కలాం గొప్ప శాస్త్రవేత్త. _____ మన దేశానికి రాష్ట్రపతి అయ్యాడు.
- 2) రవి, రాణి, రాము మంచి స్నేహితులు. _____ ముగ్గురు కలసి సర్వైకు వెళ్లారు.
- 3) మామిడికాయలు పుల్లగా ఉంటాయి. _____ పండితే తియ్యగా అవుతాయి.
- 4) హరిత సినిమాకు వెళ్లింది. అక్కడ _____ కు గీత కలిసింది.
- 5) నవీన్ ఎనిమిదో తరగతి చదువుతున్నాడు. _____ రోజుా కథల పుస్తకాలు చదువుతున్నాడు.
- 6) రాకేశ్! _____ ఊరి నుండి ఎప్పుడు వచ్చావు?

నేనీని చేయగలనా?

1) శతక పద్యాలవల్ల తెలుసుకున్న నీతులను చెప్పగలను.	బెసు / కాదు
2) భావాలకు అనుగుణంగా పద్యపాదాలను గుర్తించగలను.	బెసు / కాదు
3) శతక పద్యాల గొప్పతనం గురించి రాయగలను.	బెసు / కాదు
4) శతక పద్యం ఆధారంగా చిన్న కథను రాయగలను.	బెసు / కాదు

“నీతి, సద్గుణాలు వజ్రాలకన్నా విలువైనవి.

అవి మనిషికి సంతృప్తినిస్తాయి.

మనీషిగా తీర్చిదిద్దుతాయి.”

6. ఏరపోల వాన

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. బొమ్మలో ఎవరెవరున్నారు?
2. పెద్దపులి దగ్గర ఏమున్నది?
3. పెద్దపులి దగ్గర ఉన్న బంగారు కడియాన్ని చూసి బాటసారి ఏమనుకుంటున్నాడు?
4. బంగారు కడియం కోసం వెత్తే ఏం జరుగుతుంది? దీన్నిబట్టి మీరేంగ్రహించారు?

పాఠం ఉద్దేశం

దురాశ ఎప్పటికీ మంచిది కాదు. అది దుఃఖానికి మూలమని తెలియజెప్పడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం

పార్యభాగ వివరాలు

ఈ పాఠం “సంభాషణ” ప్రక్రియకు చెందినది. వీడైనా ఒక విషయం గురించి ఒకరి కంటే ఎక్కువ పాత్రాలు మాట్లాడుకుంటే అది సంభాషణ అవుతుంది.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ◆ పాఠంలోని కథను శ్రద్ధగా వినండి.
- ◆ పారాన్ని చదువండి. ఇప్పటివరకు మీరు విన్న కథలోని విషయాలు పాఠంలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ◆ పాఠంలో అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా చీచర్చను అడిగి తెలుసుకొండి.

I

తాత : గోపి! వీళ్ళుంతా ఎక్కుడికెళ్తున్నారు?

గోపి : తాతా! మన ఊరికి ఒక సాధువు వచ్చాడట. అతను చాలా మహిమలు గలవాడట. అతన్ని చూడటానికి వెళ్తున్నారు.

తాత : అయితే మనమూ వెళ్లామా?

గోపి : వెళ్లాం... వెళ్లాం...

జనం : దండాలు సామీ!

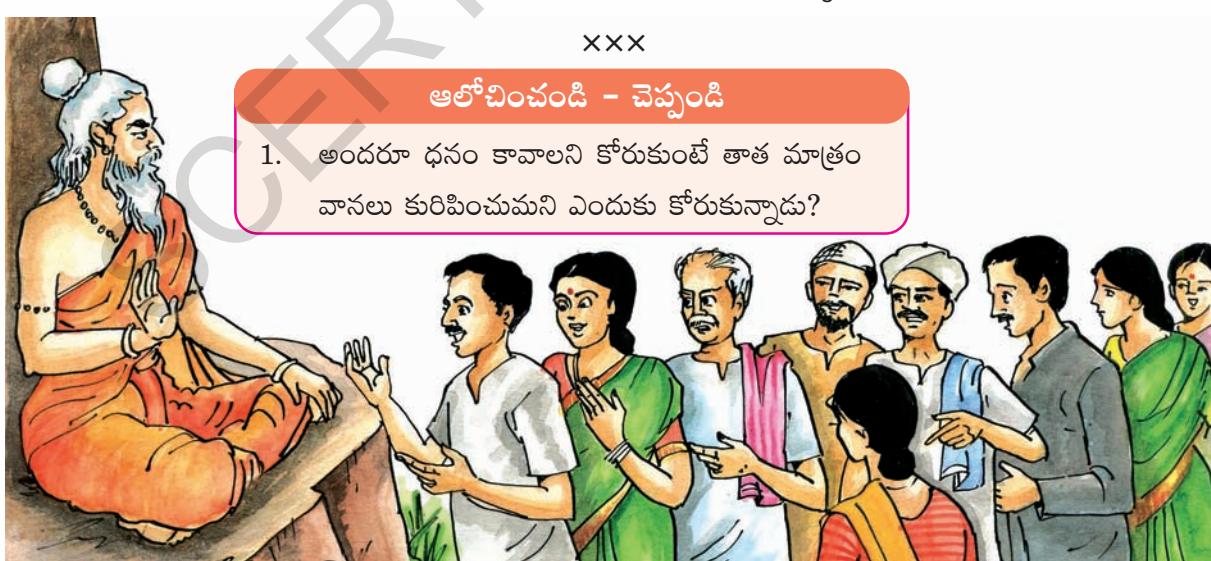
సాధువు : ఆ! దండాలు. మీకేంకావాలి?

జనం : మీరు చాలా మహిమలుగలవారని విన్నాం.

రాజు : మమ్మలను ధనవంతులను చెయ్యండి సామీ!
 సాధువు : ఎందుకు?
 రంగు : ‘డబ్బుకు లోకం దాసోహం’ అంటారు కదా!
 సాయను : ‘ధనముంటే కొండమీది కోతైనా దిగి వస్తుంది’.
 జిలానీ : ‘పైసామే పరమాత్మ పై’ సాబ్.
 లలిత : “ధనం మూలం మిదం జగత్” కదా! స్వామి.
 తాత : సామీ! మాకు ధనం వద్దు. చాలా కాలం నుంచి వానల్లేవు. పంటల్లేక ఆకలితో మాడుతున్నాం. కనుక వానలు కురిపించండి.
 జనం : తాతా నువ్వాగు. మాకు వానలొద్దు. ధనమే కావాలి.
 సాధువు : మీకు వానలు కావాలో - ధనం కావాలో ఆలోచించుకోండి.
 జనం : మాకు ధనమే కావాలి. ధనమే కావాలి.
 తాత : సామీ! నీటికంటే విలువైంది లేదు. నీళ్ళంటే ధనం సంపాదించుకోవచ్చు. వానలు కురిపించండి.
 జనం : నువ్వు మాట్లాడకు. మాకు ధనమే కావాలి.
 సాధువు : అంతేనంటారా?
 జనం : అంతే... అంతే...
 సాధువు : తథాస్తు. రేపు ఉదయం వరహోలవాన కురుస్తుంది. వెళ్ళండి.

అలోచించండి - చెప్పండి

1. అందరూ ధనం కావాలని కోరుకుంటే తాత మాత్రం వానలు కురిపించుమని ఎందుకు కోరుకున్నాడు?

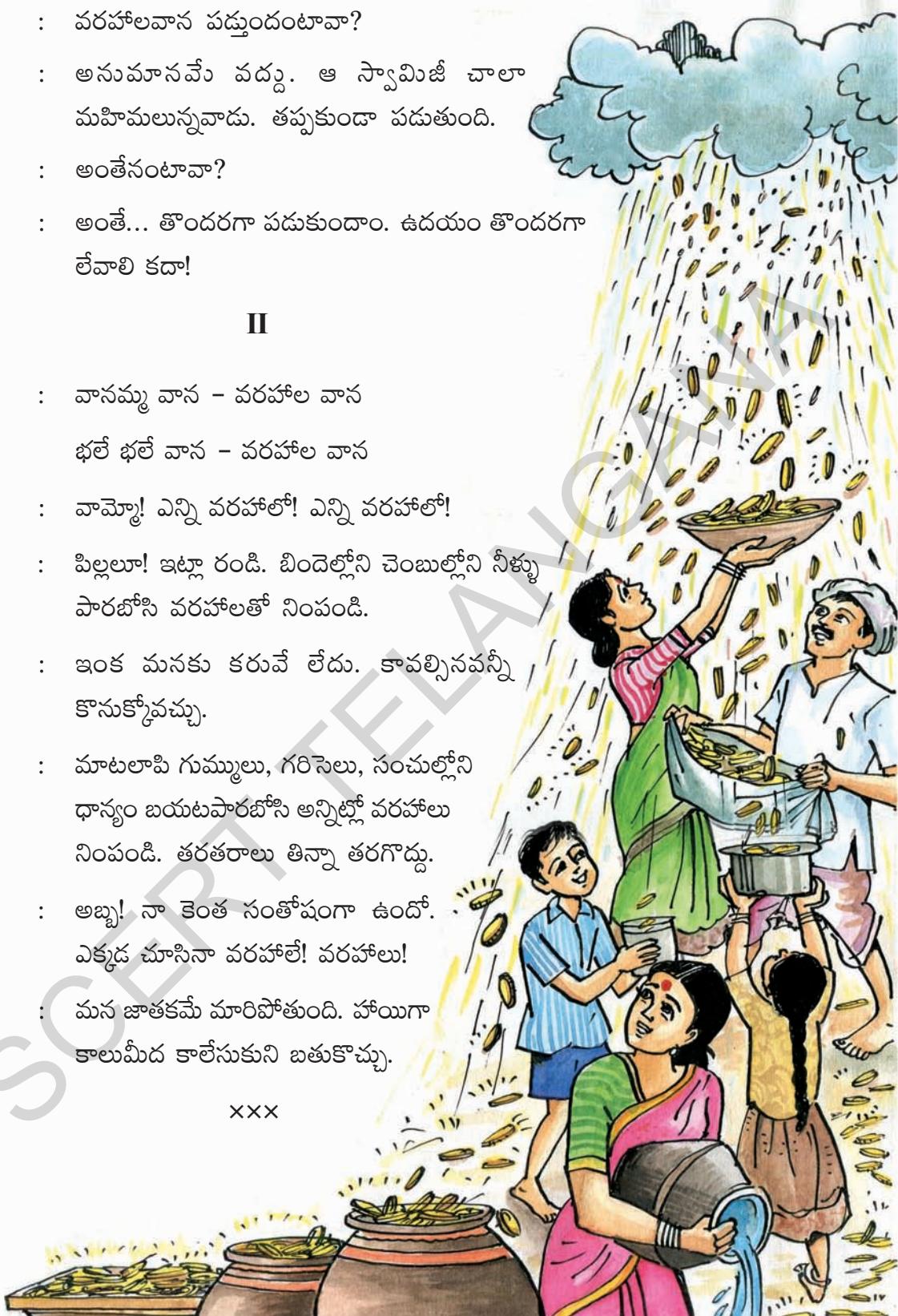

- భర్త : వరహోలవాన పడ్డుందంటావా?
- భార్య : అనుమానవే వద్దు. ఆ స్వామిజీ చాలా మహిమలున్నవాడు. తప్పకుండా పడుతుంది.
- భర్త : అంతేనంటావా?
- భార్య : అంతే... తొందరగా పడుకుండాం. ఉదయం తొందరగా లేవాలి కదా!

II

- పిల్లలు : వానమ్మ వాన - వరహోల వాన
భలే భలే వాన - వరహోల వాన
- భార్య : వామో! ఎన్ని వరహోలో! ఎన్ని వరహోలో!
- భర్త : పిల్లలూ! ఇట్లు రండి. బిందెల్లోని చెంబుల్లోని నీళ్ళు పొరబోసి వరహోలతో నింపండి.
- భార్య : ఇంక మనకు కరువే లేదు. కావల్సినవన్నీ కొనుక్కోవచ్చు.
- భర్త : మాటలాపి గుమ్ములు, గరిసెలు, సంచుల్లోని ధాన్యం బయటపొరబోసి అన్నిట్లో వరహోలు నింపండి. తరతరాలు తిన్నా తరగొద్దు.
- భార్య : అఖ్య! నా కెంత సంతోషంగా ఉందో. ఎక్కడ చూసినా వరహోలే! వరహోలు!
- భర్త : మన జాతకమే మారిపోతుంది. హయిగా కాలుమీద కాలేసుకుని బతుకొచ్చు.

xxx

- రాజన్ : అబ్బుబ్బి! ఈ వాన ఆగేటట్లు లేదు.
- రంగన్ : గంట గంటకు ఎండ పెరుగుతోంది.
- సాయన్ : ఈ వరహోలవానతో బావులు, చెరువులు, వీధులు అన్ని నిండిపోతున్నాయి. తాగుదామంటే చుక్కస్తీరు లేదు. ఎట్లా బతుకుతాం.
- జిలాన్ : అబ్బ క్యా కరేంగే.... కైనే జియేంగే హమ్.
- లలిత : గొంతు తడారిపోతుంది. నాలుక పిడుచకట్టుకుపోయింది.
- జనం : తాత! ఈ వరహోల వాన ఇట్లాగే కురిస్తే అందరం చస్తాం.
- తాత : ఆప్పుడు నేను వాన కురిపించమంటే మీరే వద్దంటిరి. తినట్టానికి తిండి, తాగటానికి నీళ్ళులేకపోయె. ఇప్పుడెట్లా! ఏం చేద్దాం.
- జనం : అజ్ఞానులం. మీరే ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి.
- తాత : అందరం కలిసి స్వామీజీ దగ్గరకే వెళ్లాం. ఆయన తప్పకుండా మనకు సాయం చేస్తాడు.

xxx

- జనం : ఆరోజు బుద్ధి గడ్డితిని అత్యాశకు బోయి ధనం కావాలన్నాం. ఇంక ఈ వరహోల వానను ఆపండి స్వామి.
- సాధువు : ఆ రోజు మీరే కావాలన్నారు.
- జనం : ఆ రోజు వరహోలవాన వల్ల కలిగే అనర్థాన్ని తెలుసుకోలేకపోయాం. మమ్ములను మన్నించి, వానలు కురిపించండి. కష్టపుడి పని చేస్తాం. పంటలు పండించుకుంటాం. సుఖంగా బతుకుతాం.
- సాధువు : “దురాశ దుఃఖానికి మూలం”. పనికిరాని కోరికలు కోరుకోవద్దు. వర్షాలు కురుస్తాయి. వెళ్ళండి.
- జనం : దండాలు సామీ దండాలు! వస్తాం.

అలోచించండి - చెప్పండి

1. కాలుపీద కాలేసుకుని బతకడమంటే ఏమిటి?

ఇని చేయండి

I వినదం - ఆలోచించి మాటల్లాడడం

అ) 'కష్టపడి పనిచేయడంలో ఆనందం ఉంది' దీనిని సమర్థించండి.

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

అ) పారం చదువండి. పారంలో వచ్చిన సామెతలను రాయండి.

1)

2)

3)

4)

అ) కింది పేరా చదువండి. ప్రత్యులకు జవాబులు రాయండి.

ఒకసారి సాధువు జనంతో ఇలా అన్నాడు. మీ ఊరి చివర తవ్వండి. మీ తాతలు దాచిన బంగారం దొరుకుతుందన్నాడు. జనమంతా ఊరు చివర నేలనంతా తవ్వడం మొదలుపెట్టారు. కానీ ఏమీ దౌరకలేదు. సాధువు జనం తవ్విన చోట చూశాడు. ఇంకా తవ్వాలి అన్నాడు. జనం ఇంకా తవ్వారు. ఇంకా ఇంకా తవ్వారు. అప్పుడది చెరువులా తయారయింది. ఇక ఆపండి. బంగారం దొరికింది అన్నాడు సాధువు. జనం సాధువును వింతగా చూశారు. మీరు చెరువును తయారుచేశారు. చెరువు నీటితో బంగారంలాంటి పంట పండుతుంది అన్నాడు సాధువు.

1) సాధువు జనాన్ని ఏం చేయమన్నాడు?

2) జనం నేలను తవ్వడం వల్ల ఏం ఏర్పడింది?

3) సాధువును జనం వింతగా ఎందుకు చూశారు?

4) చెరువును తవ్వించడానికి సాధువు జనానికి ఏమని చెప్పాడు?

III

స్వయంచాలని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1) 'ధనముంటే కొండమీద కోతైనా దిగి వస్తుంది' దీనిని బట్టి మీకేమర్హమయ్యందో రాయండి.

2) అందరూ ధనం కావాలని కోరినా తాత మాత్రం వర్షం కావాలని ఎందుకు కోరాడు?

ఆ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

1) 'దురాశ దుఃఖానికి మూలం' ఎట్లాగో వివరించండి.

IV సృజనాత్మకత

అ) వరహోల వాన పారాన్ని కథ రూపంలో చెప్పండి.

V పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు అర్థాన్ని రాయండి.

1) ఎంతవారైనా ధనానికి దాసోహం కాక తప్పదు. ()

ఎ) భయపడు బి) లొంగిపోవు సి) సిద్ధపడు

డి) పొరిపోవు

2) అజ్ఞాని ఎవరి మాట వినదు. ()

ఎ) తెలివైనవాడు బి) ధనమున్నవాడు సి) బలమున్నవాడు

డి) తెలివిలేనివాడు

3) ఇతరులకు సాయం చేయలేని జీవితం వ్యాఖ్య. ()

ఎ) సహాయం బి) సంతోషం సి) అపాయం

డి) న్యాయం

4) దురాశగలవారు ఎప్పుటికీ నిజమైన ఆనందాన్ని పొందలేరు. ()

ఎ) కోపం బి) ఆవేశం సి) అత్యార్

డి) నిరాశ

అ) కింది పదాలను సొంతవాక్యాలలో ఉపయోగించి రాయండి.

ఉదా: జాతకం : లాటరీ టిక్కెట్లతో ఎవరి జాతకం మారదు.

1) మూలం : _____

2) బుద్ధి : _____

3) సంతోషం : _____

4) బతుకు : _____

ఇ.) కింది పదాలను వరుస్క్రమంలో రాయండి.

ఉదా: మేఘాలు

పంటలు

వర్షం

చెరువు

మేఘాలు

→

వర్షం

→

చెరువు

→

పంటలు

1) వర్షాలు

పంటలు

చెరువు

సంతోషం

2) అనకట్ట

నది

కాలువలు

వ్యవసాయం

3) పంట

మొక్కలు

వాన

విత్తనాలు

4) ఆకాశం

భూమి

వాన

నది

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండా!

ఇ.) కింది పదాలు గమనించండి. నామవాచక పదాలకు సరిపోయే సర్వసామ పదాలను గుర్తించండి. వాటిని జతపరచండి.

గోపాల్

అవి

సుల్తానా

అది

కాకి

వారు

నక్క కుక్క తాబేలు

అమె

రవి, రహీం, సునీల్

అతడు

ఇ.) కింది పట్టికలోని పదాలు చదువండి. భాళీలలో సరిపోయే చోట రాయండి.

అది	అయన	వారు	అతడు	అమె	అవి
-----	-----	------	------	-----	-----

1) సుమిత్ర వంట బాగా చేస్తుంది. _____ పొట కూడా బాగా పొడుతుంది.

2) పోతన భాగవతం రాశాడు. _____ సహజ పండితుడు.

3) సింహం గర్జిస్తుంది. _____ అడవిలో ఉంటుంది.

★ కింది వాక్యాలను చదువండి.

- 1) రాము తొందరపాటు మనిషి.
- 2) రాజు మను బంగారం.
- 3) అతడు ఉన్నదానితో తృప్తి చెందుతాడు.
- 4) కాకరకాయ చేదుగా ఉంటుంది.
- 5) మల్లిపూలు మంచి వాసన ఇస్తాయి.

పై వాక్యాలలోని గీత గీసిన పదాలు గమనించండి.

‘తొందరపాటు, బంగారం, తృప్తి, చేదు, మంచి’ అనేవి గుణాన్ని తెలిపే పదాలు. ఇట్లా గుణాలను తెలిపే పదాలను ‘విశేషణాలు’ అంటారు.

ii) కింది వాక్యాలను చదువండి. విశేషణ పదాల కింద గీత గీయండి.

- 1) ఏనుగు పెద్ద జంతువు.
- 2) నిఖిల్ పొడవుగా ఉన్నాడు.
- 3) చిలుక అందమైన పక్కి.
- 4) కాటుక నల్లగా ఉంటుంది.
- 5) అత్తరు వాసన మంచిగా ఉంటుంది.

నేనివి చేయగలనా?

1) కష్టపడి పనిచేయడంలో ఆనందం ఉన్నదని సమర్థిస్తా మాట్లాడగలను.	బెసు / కాదు
2) అపరిచిత పేరా చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలను.	బెసు / కాదు
3) ‘దురాశ దుఃఖానికి మూలమని వివరిస్తా రాయగలను.	బెసు / కాదు
4) వరహోలవాన పాతాన్ని ‘కథ’ రూపంలో రాయగలను.	బెసు / కాదు

నీటిని రక్షించు.

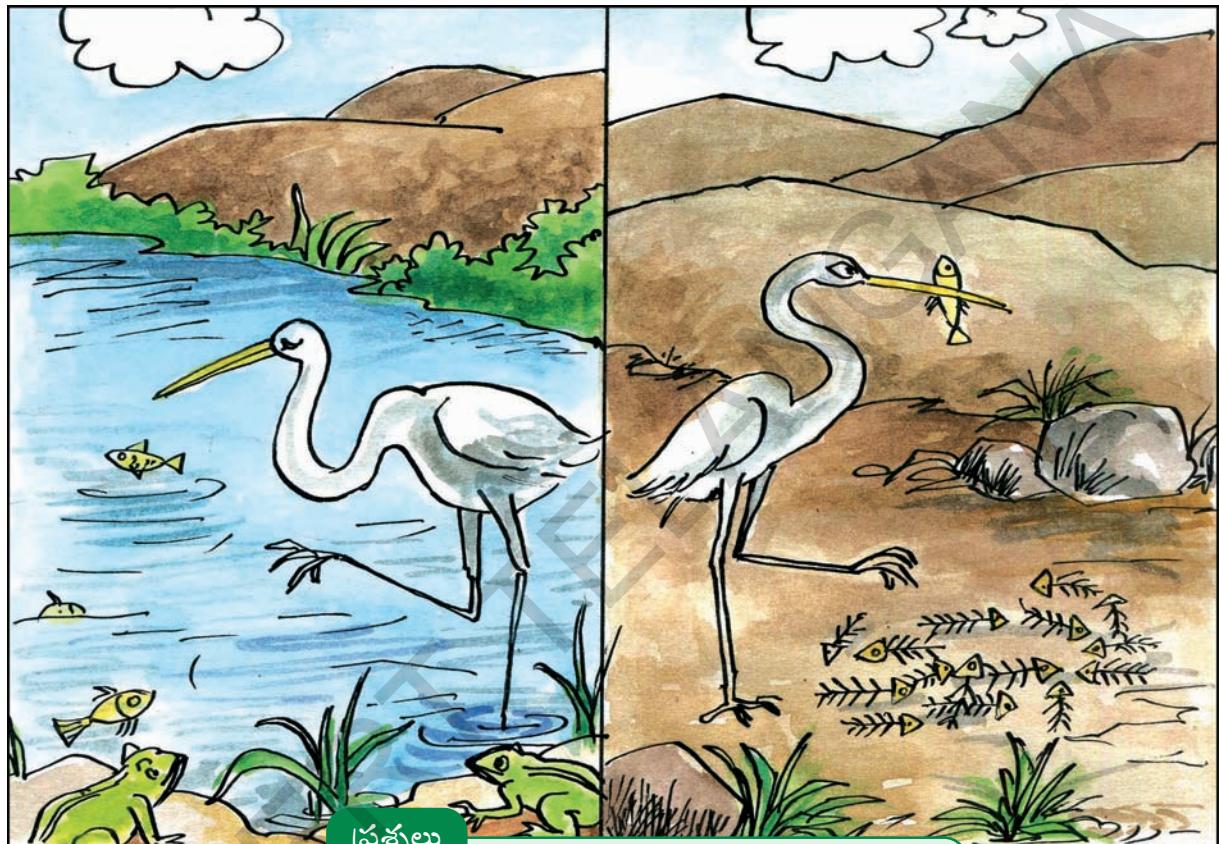
ప్రకృతిని ప్రేమించు.

భవితకు భరోసాను కల్పించు.

7. సింహం - గాడిద

- ఉత్సవ సత్యనారాయణాచార్య

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. ఈ బొమ్మలో ఏమేమి ఉన్నాయి?
2. మొదటి బొమ్మను చూస్తే, మీకేమనిపిస్తుంది?
3. రెండవ బొమ్మను చూస్తే, మీకేమనిపిస్తుంది?
4. రెండు బొమ్మల ఆధారంగా మీరు ఏమి గ్రహించారు?

పారం ఉద్దేశం

మఘాద్వాన బలవంతునితో స్నేహం ప్రమాదకరమని, వనికిరాదని చెప్పటమే ఈ పారం ఉద్దేశం.

పార్శ్వభాగ వివరాలు

ఈ పాఠం ‘గేయకథ’ ప్రక్రియకు చెందినది. ఏడైనా కథను లయుత్సుకమైన గేయరూపంలో చెప్పే అది గేయకథ అవుతుంది. ఈ గేయకథ ఉత్పుల సత్యనారాయణాచార్య రాసిన ‘బదాయి మేక’ అనే సంకలనం లోనిది.

కవి పరిచయం

ఉత్పుల సత్యనారాయణాచార్య 1928లో ఖమ్మం జిల్లా ‘చింతకాని’లో జన్మించాడు. జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్నాడు. మాతృజ్ఞామి, జైపీంద్, తెలుగుదేశం వత్తికల్లో పనిచేశాడు. జోత్తు, ఈ జంట నగరాలు హేమంత శిశిరాలు, స్వప్నాల దుష్పటి, ఉత్పులమాల మొదలైన రచనలు చేశాడు. రవీంద్రుని రచనలను అనువదించాడు.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ గేయం పాడేటప్పుడు శ్రద్ధగా వినండి. మీరూ పాడండి.
- ♦ గేయాన్ని చదువండి. ఇప్పటివరకు మీరు తెలుసుకొన్న విషయాలు గేయంలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ♦ పాఠం చదువండి. ఆర్థంకాని పదాల కింద గీత గేయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా ఉపాధ్యాయుడు అడిగి తెలుసుకొండి.

I

సింహముతో నొక గాడిద

స్నేహంబును గోరి వచ్చే

అందులకా సింహమెంతో

ఆదరమున ఒప్పుకొనెను

ఆహోరము సేకరింప

అపుడా జంతువులు రెండు

ఒకరికొకరు సాయపడగ

ఒప్పుందము చేసికొనెను

కావలసిన జంతువులను

గాడిద కొనిరావలయును

సింహమప్పుడవ్యానిని

సంహరించి పంచవలయు

అలోచించండి - చెప్పండి

- గాడిదతో స్నేహాన్ని సింహం ఎందుకు ఒప్పుకుంది?

II

ఈ తీరుగ ఆ రెండును

ఇష్టమైన జంతువులను

పట్టి చంపి మాంసమంత

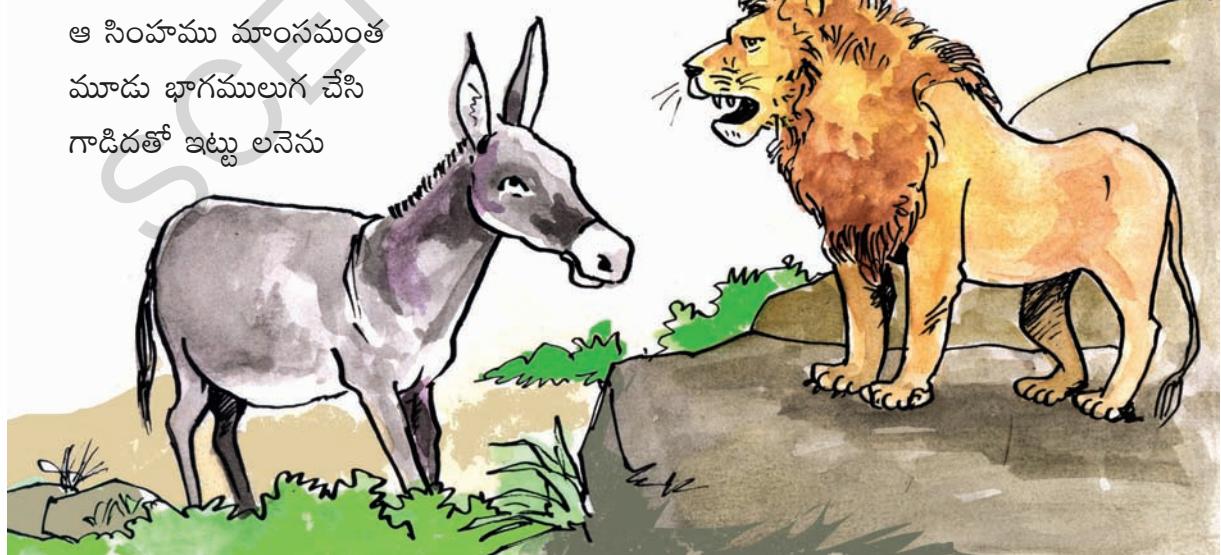
పదిలపరచె ఒక్కచోట

అంత కొంతసేపటిలో

ఆ సింహము మాంసమంత

మూడు భాగములుగ చేసి

గాడిదతో ఇట్టు లనెను

“మృగరాజును నేనుగుటను
మేర తప్పకుండ నాకు
కానుకగా మొదటి పాలు
గౌరవించి ఒసగవలయు

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- మొదటి భాగం సింహానికే
ఎందుకివ్వాలన్నది?

III

నేను కూడ నీ తోడుగ
నిలిచియండి వేటాడితి
కావున ఈ రెండవదియు
రావలయును నాకు సరిగ

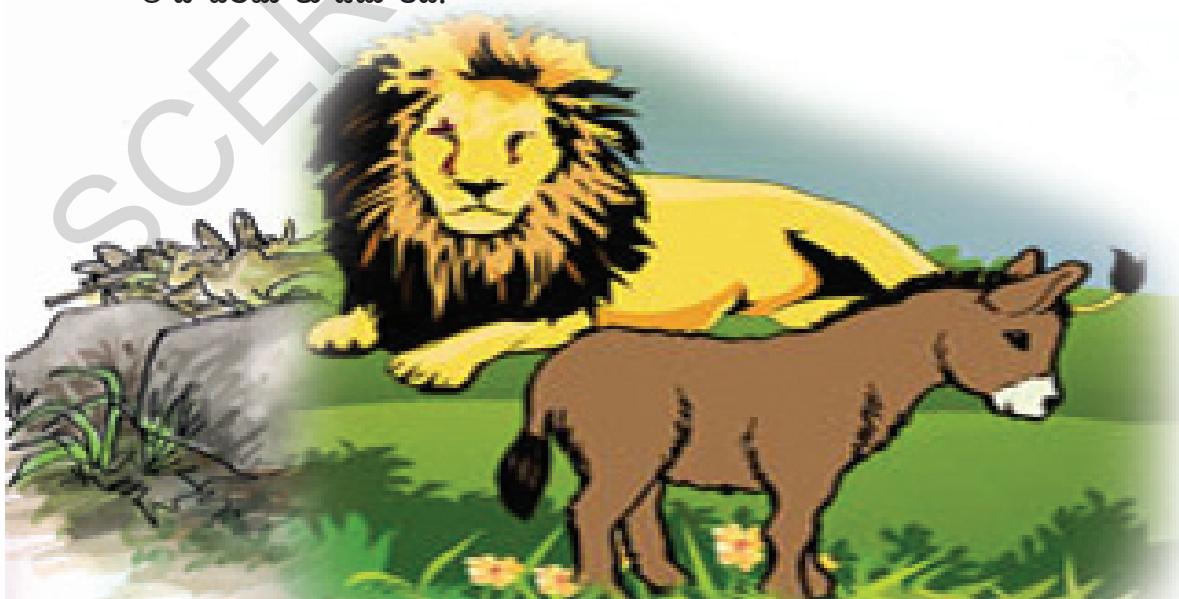
మంచి చెడుగు లాకళించి
మారు మాట లాడకుండ
ఈ మూడవ పాలు కూడ
ఇచ్చి వేయ వలయు నాకు

నిజము చెప్పు చుంటి నిప్పడు
నీ వింతట ఒప్పుకొనుము
లేకుండిన బ్రతుక వీవు
లేచి పొమ్ము ఎటక్కెనను”

అని సింహము బొబ్బిరించి
ఆ గాడిద నంపివేసె
దుష్టుడైన బలవంతుని
తోడి చెలిమి కూడదు కద!

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- సింహం అన్ని భాగాలు తనవే
అని చెప్పటం బట్టి
మీకేమర్చమైంది?

గేయ సారాంశం

అనగనగా ఒక గాడిద ఉన్నది. అది సింహాంతో స్నేహం చేయాలని వచ్చింది. సింహాం సరే అన్నది. సంతోషంగా గాడిదతో స్నేహం చేసింది. ఒకదానికొకటి సాయం చేసుకుంటూ ఆహోరాన్ని సేకరించుకుండామని ఒప్పందం చేసుకున్నాయి.

జంతువులను గాడిద తీసుకువస్తే, సింహాం వాటిని చంపుతుంది. ఆ జంతువుల మాంసమంతా ఒక దగ్గర భద్రపరిచాయి. సింహాం మొత్తం మాంసాన్నంతా మూడు భాగాలు చేసి గాడిదతో ఇలా అన్నది.

“నేను అడవికి రాజును కావటం చేత మొదటి భాగాన్ని నాకు ఇవ్వాలి. నీ వెంట ఉండి వేటాడినందుకు రెండో భాగం కూడా నాకే ఇవ్వాలి. మంచి చెడులు ఆలోచించి ఎదురు మాట్లాడకుండా మూడో భాగం కూడా నాకే ఇవ్వాలి. నీవు ఇందుకు ఒప్పుకోకపోతే బతుకవు. ఎక్కుడైనా వెళ్లిపో” అని సింహాం గాడిదను బెదిరించి పంపివేసింది.

దుష్టుడైన బలవంతునితో స్నేహం ప్రమాదకరం అని తెలిసింది కదా! కావున దుష్టులతో స్నేహం చేయకూడదు.

ఇవి చేయండి

I వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- అ) ఈ గేయకథను అభినయింతో పొడండి.
- అ) ఈ కథను సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

- అ) పారం చదువండి. కింది వాక్యాల భావానికి సరిపోయే గేయ పాదాలను పారంలో గుర్తించండి. రాయండి.
 - 1) మొదటి భాగం నాకు ఇవ్వాలి.
 - 2) మాంసమంత ఒకచోట భద్రపరిచాయి.

3) సింహం గర్జించి గాడిదను వెళ్గాట్టింది.

4) మంచి చెడులను అర్థం చేసుకొని తిరిగి మాట్లాడకు.

అ) కింది పేరా చదువండి. పేరా అధారంగా ఇచ్చిన వాక్యాలు తప్పు (X), ఒప్పు (✓) లతో గుర్తించండి.

కాకి, తాబేలు మంచి స్నేహితులు. ఒక రోజు పులి చేతికి తాబేలు దొరికింది. అది చూసిన కాకి దుఃఖించింది. మిత్రుళ్ళించి ఎలా కాపాడాలని బాగా ఆలోచించింది. పులి ఎంత ప్రయత్నించిన తాబేలు పెంకును కొరకలేకపోయింది. కాకి వెంటనే పులితో “ఓ పులి తాబేలును నీటిలో నానబెట్టు, అప్పుడు అది మెత్తబడుతుంది. హాయగా తెనవచ్చు” అంది. పులి వెంటనే చెరువులో నానబెట్టింది. తాబేలు తప్పించుకుంది. పులి తన తెలివి తక్కువతనానికి సిగ్గుపడింది. కాకి తన స్నేహితుళ్ళించినందుకు సంతోషించింది.

- 1) తాబేలును నీటిలో నానబెడితే మెత్తబడుతుంది. ()
- 2) తాబేలును కాపాడినందుకు కాకి సంతోషించింది. ()
- 3) తాబేలు పులికి దొరికినందుకు కాకి దుఃఖించింది. ()
- 4) కాకి, తాబేలు, పులి మంచి స్నేహితులు. ()
- 5) కాకి తెలివైనది. పులి తెలివి తక్కువది. ()
- 6) కాకి ఉపాయం చేత తాబేలును రక్షించింది. ()

III

స్వియరచన

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1) ‘సింహం – గాడిద’ కథ ద్వారా మీరు ఏమి గ్రహించారు?

2) మీరు మీ స్నేహితులతో ఎలా ఉంటారో రాయండి.

అ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

1) సింహం స్వభావం ఎటువంటిది? ఇలాంటి దానితో ఎందుకు స్నేహం చేయకూడదు?

IV సృజనాత్మకత

అ) “సింహం - గాడిదు” గేయకథను సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

V పదజూలం

అ) కింది వాక్యాలల్లో గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి. వాటితో సాంతవాక్యాలు రాయండి.

ఉదా: మంచి వారితో చెలిమి చేయాలి.

చెలిమి = స్నేహం

కష్టసుఖాలలో స్నేహం తోడుంటుంది.

1) దుష్టునితో స్నేహం చేయరాదు.

2) సింహం గాడిదను సంహరిస్తానని బెదిరించింది.

3) వాస్తవం చెప్పిన వారిని అందరూ నమ్ముతారు.

4) మంచి చెడులను ఆకళింపు చేసుకోవాలి.

అ) కింది వాక్యాల్లో ప్రకృతి, వికృతి పదాలున్నాయి. వాటిని గుర్తించి, పట్టికలో రాయండి.

- 1) సింహం అడవికి రాజు. సింగం మాంసం తింటుంది.
- 2) మెకం అడవిలో ఉంటుంది. మృగం ఆహారం కోసం వేటాడుతుంది.
- 3) గౌరవం ఇప్పనిదే గారవం లభించదు.
- 4) నిజం చెప్పటం గొప్ప విషయం. నిక్కమైన మాట మనిషి విలువ పెంచుతుంది.

ప్రకృతి	వికృతి

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండా!

గ) కింది వాక్యాలు చదువండి.

- 1) లలిత బడికి వెళ్లింది.
- 2) హరీష్ క్రికెట్ ఆడుతున్నాడు.
- 3) తాతయ్య ఊరి నుండి వచ్చాడు.
- 4) అమ్మ వంట చేస్తుంది.
- 5) దేశం ప్రశాంతంగా ఉండాలని కోరుకుంటాం.

పై వాక్యాలు చదివారు కదా! పై వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలను ఇంకోసారి జాగ్రత్తగా చదువండి.
వెళ్లింది, ఆడుతున్నాడు, వచ్చాడు, చేస్తుంది, కోరుకుంటాం ఇవే కదా ఆ పదాలు. ఈ పదాలు దేనిని చెప్పున్నాయి?
వేరు వేరు వ్యక్తులు చేసే పనులను చెప్పున్నాయి. ఇట్లా పనిని తెలియజేసే పదాలను క్రియాపదాలు అంటారు.

గ) మీకు తెలిసిన కొన్ని క్రియాపదాలు రాసి వాటిటో వాక్యాలు రాయండి.

ఉదా : వచ్చాడు

వాక్యాలు :

ఉదా : నాన్న ఇంటికి వచ్చాడు.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

ఇ) ఏకవచనం, బహువచనం ఆధారంగా భాషీలను సరైన క్రియాపదాలతో పూరించండి.

1) సింహం అడవిలో _____

సింహాలు అడవిలో _____

2) బాలిక తోటలో పూలను _____

బాలికలు తోటలో పూలను _____

3) నెమలి నాట్యం _____

నెమళ్ళు నాట్యం _____

4) చిలుక జామపండును _____

చిలుకలు జామపండ్లను _____

సేవి చేయగలనా?

1) గేయకథను రాగంతో పొడగలను. కథను చెప్పగలను.

బెసు / కాదు

2) అపరిచిత పేరా ఆధారంగా తప్పు, ఒప్పులను గుర్తించగలను.

బెసు / కాదు

3) సింహం స్వేభావం గురించి సొంత మాటల్లో రాయగలను.

బెసు / కాదు

4) పొత్తాన్ని నాటుకీకరణ చేయగలను.

బెసు / కాదు

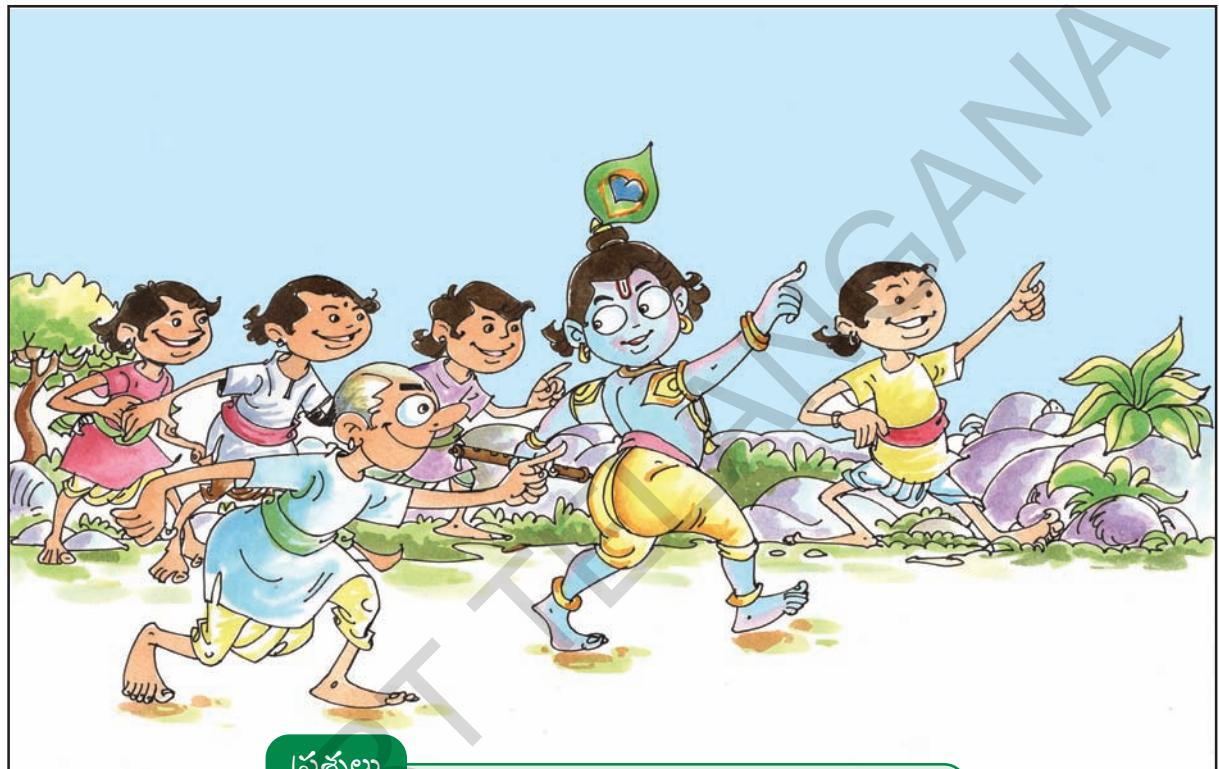
చెడ్డవారితో స్నేహం ప్రమాదకరం.

మంచివారితో స్నేహం మధురఫలం.

8. బాల్యమీత్రులు

- దా॥ ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి

కింది బొమ్మను చూడండి, మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు

1. బొమ్మలో ఎవరెవరు కన్నిస్తున్నారు? వాళ్ళు ఏం చేస్తున్నారు?
2. పిల్లలందరు ఎక్కడికి వెళ్తున్నారు? ఊహించి చెప్పండి.
3. అందరిలో ప్రత్యేకంగా కనపడుతున్నదెవరు?

పారం ఉద్దేశం

స్నేహం యొక్క గొప్పదనాన్ని మంచి స్నేహంవల్ల కలిగే ప్రయోజనాన్ని తెలియజెప్పడమే ఈ పారం ఉద్దేశం.

పార్శ్వభాగ వివరాలు

ఈ పాఠం ‘కథ’ ప్రత్యేయకు చెందినది. ఆకట్టుకొనే కథనం, సరళత, పాత్రలకు తగిన సంభాషణలతో కూడుకొని ఉన్నదే కథ. దానివల్ల మనస్సుకు ఆహ్లాదం కలుగుతుంది. ఈ పాఠం ‘ఇరివెంటి రచనలు’ అనే సంకలనం లోనిది.

కవి పరిచయం

-దా॥ ఇరివెంటి కృష్ణముర్తి మహబూబ్ నగర్ లో జన్మించాడు. నిజం విమోచనోద్యమంలో పాల్గొని క్లైలు శీక్షను అనుభవించాడు. ఉన్నానియూ విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్యుడుగా పనిచేశాడు. కవి సమయములు, తెలుగు - ఉత్తర భారత సాహిత్యాలు, చాటువులు, వాగ్మణాపణం భూపణమ్ మొదలగు రచనలు చేశాడు. కవితలు, కథానికలు రాశాడు. యువభారతిసంస్థకు అధ్యాపకుడిగా నేవలందించాడు.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ పాఠంలోని కథను శ్రద్ధగా వినండి.
- ♦ పాతాన్ని చదువండి. ఇప్పటివరకు మీరు విన్న కథలోని విషయాలు పాఠంలో ఉన్నాయో లేవో చెప్పండి.
- ♦ పాఠం చదువండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి. ఆ పదాలకు అర్థాలను పదపట్టిక / నిఘంటువు చూసి లేదా ఉపాధ్యాయుడిని అడిగి తెలుసుకొండి.

I

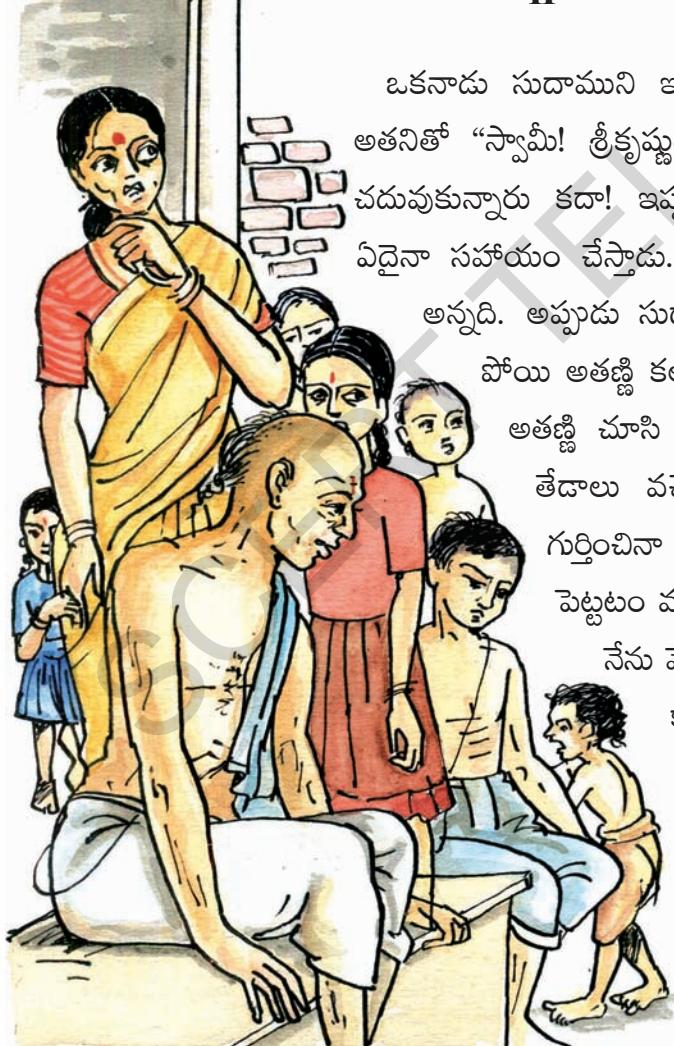
శ్రీకృష్ణుడు ద్వారకకు రాజు. ద్వారకలో శ్రీకృష్ణుడు ఉండే భవనం ఎంతో అందంగా ఉండేది. ఎత్తైన కోటగోడలతో సముద్రం ఒడ్డున అందంగా బంగారు శిఖరాలతో మెరుస్తున్న మేరుపర్వతంలా ఉండేది. ఆ నగరంలో అంతా చదువుకున్నవాళ్ళే! పేదవాళ్ళు ఎవరూ లేరు. శ్రీకృష్ణుని ఇంట్లో ఎప్పుడూ చదువుకున్నవాళ్ళకూ బుద్ధిమంతులకూ మర్యాదలు జరుగుతుందేవి.

ద్వారకా నగరానికి చాలా దూరంగా ఒక చిన్నపల్లెలో సుదాముడు అనే పండితుడు ఉండేవాడు. గొప్పగా చదువుకున్నవాడు. చాలా అభిమానం కలవాడు. సత్యాన్ని, ధర్మాన్ని, దైవాన్ని సమ్ముకున్నాడు. సుదామునికి సంతానం ఎక్కువ. వాళ్ళను పోషించడం అతనికి దినదినగండ్చుంది. ఆకలికి మలమలలాడుతున్న పిల్లలనూ ఇల్లాలినీ పోషించుకోలేక ఎన్నో ఇబ్బందుల పాలైనాడు.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- సుదాముడు ఎవరు?
- ద్వారకలోని కృష్ణుడు ఎట్లా ఉన్నది?

II

ఒకనాడు సుదాముని ఇల్లాలికి మెరుపులా ఒక ఉపాయం తట్టింది. అతనితో “స్వామీ! శ్రీకృష్ణుడూ మీరూ కలసి చిన్నప్పుడు సాందీపనివద్ద చదువుకున్నారు కదా! ఇప్పుడు కృష్ణుడు రాజు. ఆయన తలచుకుంటే ఏదైనా సహాయం చేస్తాడు. ఒకసారి వెళ్ళి దర్శనం చేసుకుంటే తప్పా!” అన్నది. అప్పుడు సుదాముడు - “నిజమే, కాని, నేను ఈ స్థితిలో పోయి అతణ్ణి కలుసుకోవడం నాకెందుకో బాగనిపించడంలేదు. అతణ్ణి చూసి చాలాకాలమైంది. మా అంతస్తుల్లోనూ చాలా తేడాలు వచ్చేసినవి. అతడు గుర్తిస్తాడో లేదో! ఒకవేళ గుర్తించినా ఏమని అడగాలి? స్నేహితుణ్ణి అడిగి మొహమాట పెట్టటం మంచిదేనా? ఐనా సరే. నీవు చెపుతున్నావు కనుక నేను వెళతాను. ఆయన మహారాజు. నేను నిరుపేదను.

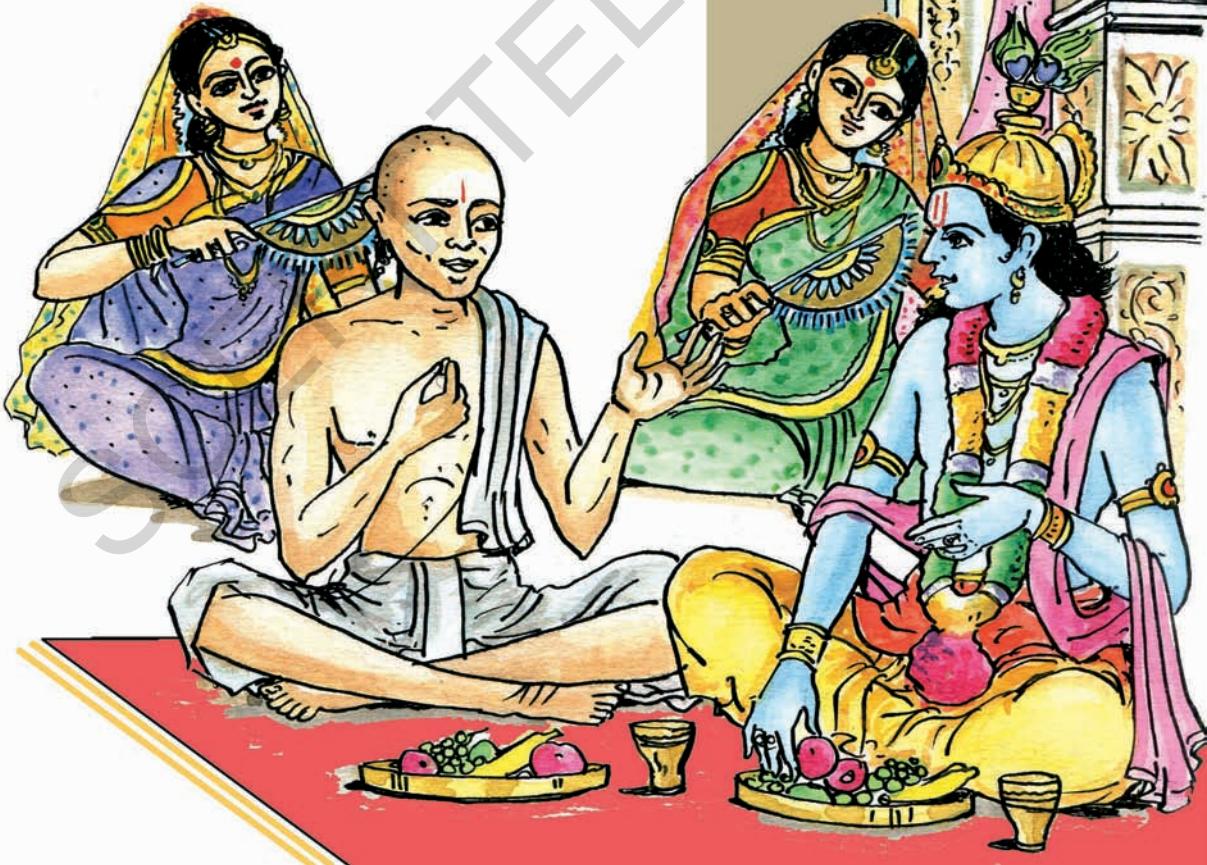
కానుక ఏమీ లేకుండ ఎప్పుడూ రాజు దగ్గరికి గానీ పిల్లల దగ్గరికి గానీ గురువు దగ్గరికి గానీ పోకూడదు కదా!” అన్నాడు. అప్పుడా ఇల్లాలు ఎక్కడి నుంచో కొన్ని అటుకులు ఒక చినిగిన బట్టలో కట్టి అందించింది.

సుదాముడు ద్వారకకు చేరుకున్నాడు. చిరిగిన బట్టల్లో ఉన్న అతణ్ణి చూసి ద్వారపాలకులు అడ్డగించినారు. ఒకసారి సుదాముడు వచ్చినాడని చెప్పి చూడండి అని మొరపెట్టుకున్నాడు. ఈ సంగతి ఈ నోట ఆ నోట పడి శ్రీకృష్ణుని దాకా పోయింది. భార్యలు రుక్మిణీ సత్యభామలతో ఊయల మంచంపై ముచ్చటలాడుతున్న శ్రీకృష్ణుడు సుదాముని పేరు వినగానే తటాలున మంచందిగి, జారుతున్న ఉత్తరీయాన్ని కూడా సరిచేసుకోకుండా అంతఃపురంలోని వారంతా ఆశ్చర్యంతో చూస్తుంటే తొందరగా పరుగెత్తుకుంటూ సుదాముడు నిలుషున్న సింహద్వారం వద్దకు చేరుకున్నాడు.

సుదాముణ్ణి కౌగిల్లోకి చేర్చుకున్నాడు. పట్టరాని సంతోషంతో మిత్రులిధరి కళ్ళల్లోనూ నీళ్ళు రాలినవి. కుశలప్రశ్నలు వేసుకోవడానికి కూడా నోటమాట రాలేదవరికి.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

1. సుదాముడు శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వెళ్ళడానికి ఎందుకు తటపటాయించాడు?
2. సుదాముని రాక గురించి తెలియగానే శ్రీకృష్ణుడు ఏమి చేశాడు?

III

అంతఃపురంలోకి తీసుకువచ్చినాడు సుదాముణ్ణి శ్రీకృష్ణుడు. భార్యలు బంగారుచెంబులతో నీరుపోస్తుంటే తాను సుదాముని కాళ్ళు కడిగినాడు. అతిధిగా వచ్చినవాళ్ళి దేవునిలాగా గౌరవించాలన్నది మన భారతీయుల ఆచారం. రుచికరమైన భోజనాలు ఇద్దరూ కలసి చేసినారు. తన భార్యలు వింజామరలు వీచుతూ ఉంటే శ్రీకృష్ణుడు తమ చిన్ననాటి కథలన్నీ ఒక్కొక్కటిగా జ్ఞాపకానికి తెస్తున్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ సప్పుకుంటున్నారు. ఏడుస్తున్నారు. గురువైన సాందీపని జ్ఞాపకాలు రాగానే లేచి నిలబడి.

“గురుర్ఖహ్య గురుర్యిష్టః గురుర్దేవో మహాశ్వరః

గురుస్నాక్షాత్ పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః”

అంటూ తాము చదువుకున్న ఆశ్రమం దిక్కుకు నమస్కారం చేసినారు. సుదాముడు ఒక కథ చెపుతున్నప్పుడు ఉత్సాహంతో లేచి నిలబడ్డాడు. ఎంతో ప్రయత్నంగా దాచుకున్న ఆ అటుకుల మూట కిందపడింది. కృష్ణుడు ప్రేమతో అందుకుని - “నాకు కానుక తెచ్చినావన్న మాట!” అంటూ పిడికెడు అటుకులు నోట్లో వేసుకున్నాడు. చిన్నపిల్లలవాడిలా లొటికలువేసి ఆనందించినాడు. సుదాముణ్ణి సత్కరించి పంపించినాడు.

సుదాముడు ఇంటికి చేరుకున్నాడు. కానీ, తన పూరిల్లు తనకు కనిపించలేదు. చక్కని ఇల్లూ, సుఖ సంతోషాలతో కళకళలాడుతున్న తన ఇల్లాలూ, పిల్లలూ కనిపించినారు. ఏమి ఏర్పాటు చేసినాడో మరి శ్రీకృష్ణుడు! తానేదో అడుగబోయినాడు. అడుగలేకపోయినాడు. కానీ, తాను కోరింది శ్రీకృష్ణుడు ఇష్టానే ఇచ్చినాడు. స్నేహం అంటే అదే కదా!

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- “గురుర్ఖహ్య గురుర్యిష్టః...” అనే శీలాన్ని చదువండి. దాని భావం చెప్పండి.

ఇవి చేయండి

I వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

- అ) మీ ఇంటికి ఎవరైనా వచ్చినప్పుడు వారికి ఎట్లా మర్యాద చేస్తారు? వారితో మీరు ఏం మాట్లాడుతారో, ఎలా మాట్లాడుతారో చెప్పండి.

II

ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం

అ) పారంలోని రెండో బొమ్మను చూడండి. దానికి సంబంధించిన వాక్యాలు పారంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో చూడండి.
వాటి కింద గీత గీయండి.

ఆ) కింది పేరాను చదువండి.

తమ పనులను కూడా విడిచి ఇతరుల పనులను చేసేవారు ఉత్తములు. తమ పనులకు భంగం కలుగకుండా ఇతరుల పనులను చేసిపెట్టేవారు మధ్యములు. తమ పనికోసమై ఇతరుల పనులను చెడగొట్టేవారు మనముల రూపంలో ఉన్న రాక్షసులు. ఇక తమకు ఏ లాభం లేకున్నా ఇతరుల పనులను చెడగొట్టేవారికి ఏ పేరుపెట్టాలో తెలియడం లేదు.

పై పేరా ఆధారంగా కింది వాక్యాలు తప్పా(X), ఒప్పా(√) గుర్తించండి.

- 1) తమ పనులకు భంగం కలుగకుండా ఇతరుల పనులు చేసేవారు రాక్షసులు. ()
- 2) తమ పనుల కోసం ఇతరుల పనులను చెడగొట్టేవారు రాక్షసులు. ()
- 3) తమ పనులను పక్కనపెట్టి ఇతరుల పనులు చేసేవారు ఉత్తములు. ()
- 4) తమకు ఏ లాభం లేకున్నా ఇతరుల పనిని చెడగొట్టేవాడు మధ్యములు. ()

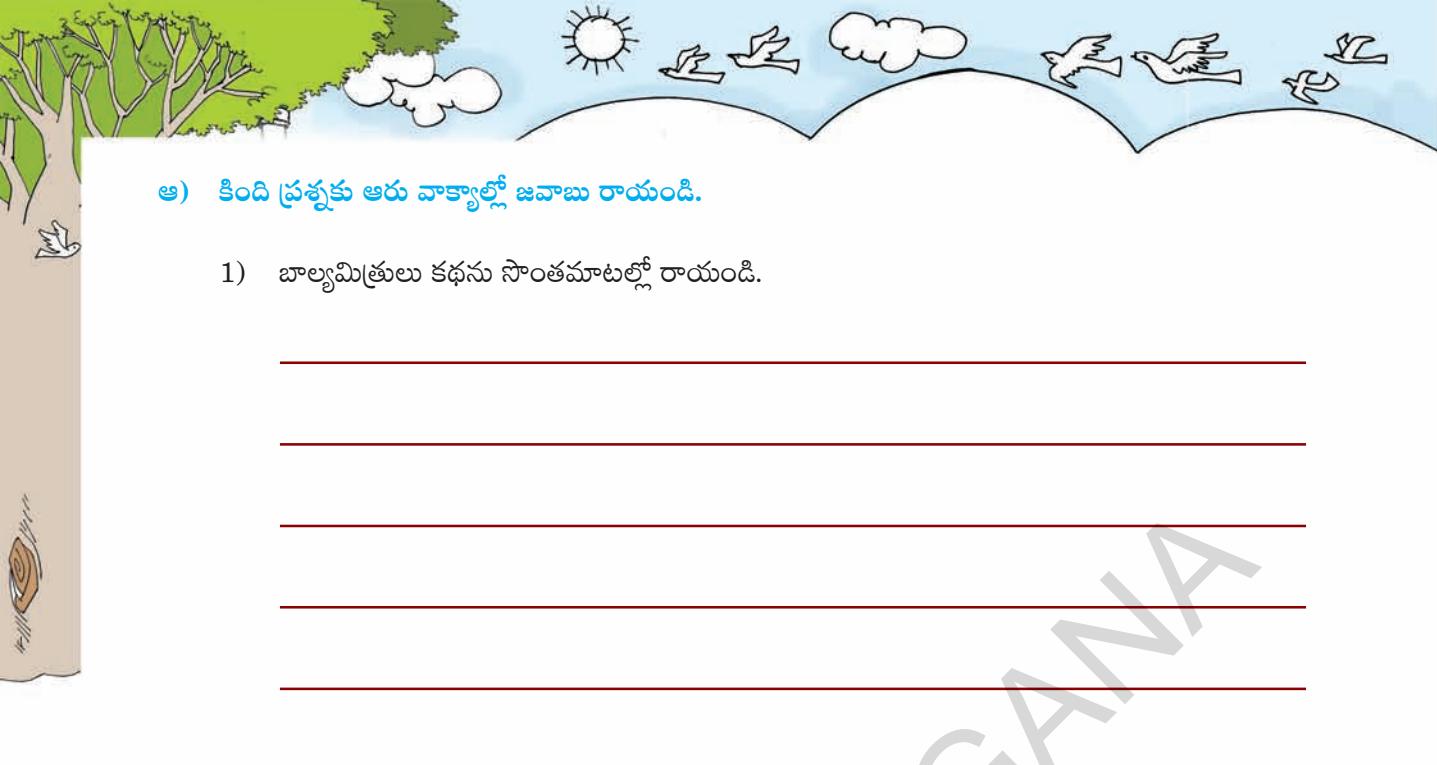
III

స్వియరచన

అ) కింది ప్రశ్నలకు మూడేసి వాక్యాలల్లో జవాబులు రాయండి.

1) ఈ పారం ద్వారా స్నేహితులు ఎట్లా ఉండాలని తెలుసుకున్నారు? మీరైతే మీ స్నేహితునితో ఎట్లా ఉంటారో రాయండి.

2) కృష్ణుడు ఇచ్చిన విందువల్ల సుదాముడి మనస్సు ఆనందంతో నిండింది కదా! ఇట్లా ఏయే సందర్భాలలో మనస్సుకు ఆనందం కలుగుతుంది?

అ) కింది ప్రశ్నకు ఆరు వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

- 1) బాల్యమిత్రులు కథను సాంతమాటల్లో రాయండి.

IV సృజనాత్మకత

అ) పండుగ సందర్భంగా నీ మిత్రునికి / మిత్రురాలికి పుభూకాంక్షలు తెలుపుతూ గ్రీటింగ్ కార్డ్ తయారుచేయండి.

V పదజాలం

అ) మీకు తెలిసిన తినుబండారాల పేర్లు రాయండి.

ఉదా:	ఆటుకులు	<hr/> <hr/>
	లడ్డులు	<hr/> <hr/>
		<hr/> <hr/>

అ) కింది పదాలను పయాగించి సాంతవాక్యాలు రాయండి.

- 1) స్నేహితుడు : _____
- 2) మర్యాద : _____

ఇ) కింది వాక్యాలను చదువండి.

కళకళ, మిలమిల, చకచక ... ఇట్లాంటి పదాలను ‘ధ్వన్యనుకరణ పదాలు’ అంటారు. మీకు తెలిసిన ఇట్లాంటి ధ్వన్యనుకరణ పదాలను చెప్పండి.

★ కింది వాక్యాల్లో సరైన పదాలు రాయండి.

- 1) రాముడు _____ బడికి నడుస్తూ వెళ్ళాడు. (గబగబ, మిలమిల)
- 2) బంగారునగలు _____ మెరుస్తూ ఉన్నాయి. (కరకర, తళతళ)
- 3) బడి గంట _____ మోగింది. (జలజల, గణగణ)
- 4) ఆకాశంలో చుక్కలు _____ మెరుస్తున్నాయి. (మిలమిల, పటపట)
- 5) తోటలో పక్కలు _____ శబ్దం చేస్తున్నాయి. (వలవల, కిలకిల)

VI భాషను గురించి తెలుసుకుండాం!

ప్రీలింగ, పుంలింగ, నపుంసకలింగ పదాలు

అ) కింది పదాలు చదువండి.

సుధీర్	రవళి	అనిల్	వనజ	దేవిడ్
అహృద్	అనిత	గోపి	పుస్తకం	శివ
కుక్క	పిల్లి	రహీమ్	చెట్టు	లత
అమీనా	సంచి	పిట్టు	జబీనా	దర్వాజా

పై పట్టికలోని పదాలను కింద సూచించిన విధంగా రాయండి.

మగవారిని తెలిపే పదాలు	ఆడవాళ్ళను తెలిపే పదాలు	మనములు కాని పదాలు

పదవిజ్ఞానం

అర్ధాలు

అ		చ	
ఆజ్ఞాని	= తెలివి లేనివాడు, తెలియని వాడు	చనువు	= దగ్గరితనం, ప్రేమ, గారాబం
అడుసు	= బురద	చిరస్థాయి	= ఎల్లపుడూ
అంధులు	= గుడ్డివారు	చెమ్మగిల్లు	= తడుచు, కనుగొలుకుల్లో నీరుబుకుట
అనుమానం	= సందేహం	చెరచు	= చెడగొట్టు, నాశనం చేయు
అభినందించు	= మెచ్చుకొను	చెలిమి	= స్నేహం
అభిరామ	= అందమైన		
ఇ		జ	
ఇల్లాలు	= గృహిణి, భార్య	జగడం	= కొట్టాట, కలహం
ఉ		జగం	= ప్రపంచం, లోకం
ఉత్తరీయం	= కండువా	జనులు	= ప్రజలు
ఉత్తేజం	= ఉత్సాహం	తగని	= సరిపోని, చేయకూడని
ఎ		ధ	
ఎగి	= వెళ్ళి	దయ	= జాలి, కరుణ
ఎఱు	= ప్రవాహము	దండాలు	= నమస్కారాలు, వందనాలు
ఎరు	= నాగలి	దాసోహం	= శరణకోరడం, నేను దాసుడను
ఒ		దుఃఖం	= ఏడుపు
ఒసగవలయు	= జవ్వాలి	దుష్టుడు	= దుర్మార్గుడు
క		న	
కని	= చూచి	నగరం	= పట్టణం
కల్ల	= అబద్ధం	నిశ్చలం	= కదలకుండా ఉండడం
కరుణ	= జాలి	నీతిపరుడు	= నీతిగలవాడు
కరువు	= క్షామము		
కుత్సితుడు	= చెడ్డవాడు	ప	
గ		పదిలం	= జాగ్రత్త, సురక్షితం
గద్దించు	= హంకరించు	పసిగట్టు	= గ్రహించు, ముక్కుతో వాసనచూచు
గిట్టుటు	= చనిపోవుట	పూను	= సిద్ధపడు
గుణవంతుడు	= మంచివాడు	భావి	= రాబోయేకాలం, భవిష్యత్తు

మ

మనుజడు	= మనిషి, మానవుడు
మహి	= భూమి, ఇల, ధర
మూర్ఖుడు	= తెలివి తక్కువ వాడు
మేరుపర్వతం	= బంగారు కొండ (మేరువు అనే పేరుగల పర్వతం)
ర	
రక్షించు	= కాపాడు
స	
సదాయి	= గొడవ
శోకం	= ప్రపంచం
ప	
విశ్వం	= లోకం, సముద్రం
వింజామరులు	= విసనకర్తలు
వృక్షము	= చెట్టు
వేగపడక	= తొందరపడక
వైకల్యం	= వికలత్వం, లోపం

శ

శత్రువు	= పగవాడు
శోకం	= దుఃఖం, ఏడుపు
స	
సమష్టి	= కలిసి, ఉమ్మడి
సవిరంగా	= వివరంగా
సాధన	= ప్రయత్నం
సానుభూతి	= జాలి
సుమతి	= మంచి బుద్ధి
స్వార్థి	= ప్రేరణ
హ	
హృదయం	= గుండె

పర్యాయపదాలు

జల్లాలు	- పత్తి, భార్య, గృహిణి
కుత్సితుడు	- చెడ్డవాడు, దుర్మార్గుడు
మహి	- భూమి, ధరణి, అవని
రాజు	- భూపతి, ప్రభువు, ఏలిక
వృక్షం	- చెట్టు, తరువు
శోకం	- దుఃఖం, బాధ, ఏడుపు
సత్కరించడం	- గౌరవించడం, సన్మానించడం
సూర్యుడు	- రవి, దినకరుడు, భాస్కరుడు
స్నేహం	- మైత్రి, నెయ్యం, సోపతి

ప్రకృతి-వికృతులు

ఆధారం	- ఆదెరువు
ఆశ్చర్యం	- అచ్చెరువు
కథ	- కత
సహాయం	- సాయం
గౌరవం	- గారవం
పుస్తకం	- పొత్తం
భోజనం	- బోనం
క్లేమము	- సేమము

పక్క పేజీలోని పట్టికలలో పదాలను వేరు వేరుగా చేసి రాశారు కదా! ఇక్కడ సుధీర్, అనిల్, దేవిండ్...

మొదలైనవి మగవారిని తెలిపే పదాలు కదా! వీటినే ‘పుంలింగ పదాలు’ అని అంటారు. అట్లే రవళి, అనిత, వనజ... మొదలైనవి ఆడవాళ్ళని తెలిపే పదాలు కదా! వీటినే ‘స్త్రీ లింగపదాలు’ అని అంటారు. అట్లే మనుష్యులు కాకుండా ఇతర ప్రాణులు అంటే... కుక్క పిల్లి, చెట్టు, చిలక మొయావి; ఇంకా ప్రాణంలేని పుస్తకం, కుర్చీ, ప్రాదరూబాదు మొదలగు వస్తువులను, ప్రదేశాలను సూచించే పదాలను ‘నపుంసకలింగ పదాలు’ అంటారు.

ఆ) మీకు తెలిసిన పుంలింగ, స్త్రీలింగ, నపుంసకలింగ పదాలను 10 చొప్పున రాయండి.

పుంలింగ పదాలు : _____

స్త్రీలింగ పదాలు : _____

నపుంసకలింగ పదాలు : _____

నేనిని చేయగలనా?

1) బాల్యమిత్రుల కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	జెను / కాదు
2) అపరిచిత పేరా ఆధారంగా తప్పాప్పులను గుర్తించగలను.	జెను / కాదు
3) బాల్యమిత్రుల కథను సొంతమాటల్లో రాయగలను.	జెను / కాదు
4) శుభాకాంక్షలు తెలుపుతూ గ్రీబింగు కార్డు తయారుచేయగలను.	జెను / కాదు

మంచి మిత్రుడు మనలను చెడుపనుల నుండి తప్పిస్తాడు. మంచి చేయడాన్ని ప్రోత్సహిస్తాడు. మన రహస్యాలను దాచిపెడతాడు. దారిద్ర్యంలో సహాయం చేసి ఆదుకొంటాడు. - భర్తపూరి నీతి